

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Βουζιανά Καλλιόπη

Ξ2018015

ΘΕΜΑ: «Μετάφραση αποσπάσματος από το ενημερωτικό έντυπο σχετικά με τη γαλλική φορολογία με τίτλο "L'imprôt sur les sociétés" της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιων Οικονομικών του Υπουργείου Οικονομικών της Γαλλίας, από την γαλλική προς την ελληνική γλώσσα».

Επόπτες:

κ. Πολίτης Μιχάλης

κ. Καρλάφτη Φωτεινή

Κέρκυρα, Σεπτέμβριος 2023

Μετάφραση αποσπάσματος από το ενημερωτικό έντυπο για τη γαλλική φορολογία με τίτλο "L'impôt sur les sociétés" της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιων Οικονομικών του Υπουργείου Οικονομικών της Γαλλίας από την γαλλική προς την ελληνική γλώσσα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα

A' Μέρος: Πρόλογος.....	5
Γενικές παρατηρήσεις αναφορικά με την παρούσα εργασία και Ευχαριστίες	5
B' Μέρος:.....	6
Μετάφρασμα	6
Παράθεση πρωτοτύπου	19
Γ' Μέρος:	30
I. Σχόλια και παρατηρήσεις επί των Μεταφραστικών επιλογών.....	30
1. Γενικές παρατηρήσεις για το πρωτότυπο κείμενο.....	30
2. Γενικές παρατηρήσεις για το μετάφρασμα και σχόλια για την αντιμετώπιση ζητημάτων ορολογίας	31
3. Ανάλυση μεταφραστικών επιλογών	33
4. Συμπεράσματα	37
II. ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	39
Βιβλιογραφία	40

Α' Μέρος: Πρόλογος

Γενικές παρατηρήσεις αναφορικά με την παρούσα εργασία και Ευχαριστίες

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελεί την τελευταία μου εργασία σε προπτυχιακό επίπεδο και κατά συνέπεια ως φοιτήτριας του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, του Ιονίου Πανεπιστημίου ενώ ταυτόχρονα, αποτελεί και μια προσπάθεια εφαρμογής των μεταφραστικών θεωριών και των τεχνικών που έχω διδαχτεί κατά τη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων φοίτησης μου στο τμήμα. Ως εκ τούτου λοιπόν, το κείμενο που έχω επιλέξει να μεταφράσω για την πτυχιακή μου εργασία, από την γαλλική στην ελληνική γλώσσα, το οποίο μετέπειτα θα σχολιαστεί και θα αναλυθεί, είναι ένα γαλλικό οικονομικό κείμενο της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιων Οικονομικών του Υπουργείου Οικονομικών της Γαλλίας σχετικά με το σύστημα φορολόγησης των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στη Γαλλία, με τίτλο *L'impôt sur les sociétés* (DIRECTION DE LA LÉGISLATION FISCALE, n.d.).

Πρώτα απ' όλα στην πτυχιακή μου εργασία παρουσιάζεται το θέμα και ο τίτλος του κειμένου καθώς και τα στοιχεία των εποπτών της εργασίας μου. Ακολουθούν τα περιεχόμενα, μετά το κείμενο στόχος και στη συνέχεια ακολουθεί η παράθεση του κειμένου πηγή. Τέλος, το σημαντικότερο κομμάτι της εργασίας μου που ήταν ο σχολιασμός και η ανάλυση του κειμένου πηγή και στη συνέχεια του μεταφράσμάτος μου, καθώς και η ανάλυση των μεταφραστικών επιλογών που έκανα σε ορισμένες περιπτώσεις που προέκυψαν προβλήματα κατά την μεταφραστική διαδικασία.

Η παρούσα εργασία με βοήθησε πολύ να εφαρμόσω σε πρακτικό επίπεδο όλα αυτά που μάθαινα κατά την διάρκεια των σπουδών μου και μάλιστα σε ένα αρκετά απαιτητικό οικονομικό κείμενο. Συνάντησα περιπτώσεις όπου χρειάστηκε εκτεταμένη έρευνα τόσο της γαλλικής όσο και της ελληνικής πραγματικότητας πριν προχωρήσω στην μετάφραση ορισμένων σημείων καθώς πρόκειται για ένα κείμενο με πολύ συγκεκριμένη ορολογία και ύφος.

Ένας ακόμη σημαντικός παράγοντας στην ολοκλήρωση της παρούσας πτυχιακής εργασίας, πέρα από την προσωπική μου έρευνα και μελέτη, υπήρξε και η συμβολή των καθηγητών μου που με βοήθησαν με την εμπειρία και τις γνώσεις τους που μου πρόσφεραν όλα αυτά τα χρόνια, αλλά και των εποπτών μου, κ. Μιχάλη Πολίτη και κ. Φωτεινής Καρλάφτη μέσα από τις πολύτιμες παρατηρήσεις τους. Γι' αυτό λοιπόν, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές του ΤΕΓΜΔ αλλά και γενικά το τμήμα, την γραμματεία του και το τμήμα πρακτικής άσκησης που ήταν δίπλα μας όλα αυτά τα χρόνια καθώς και τους συμφοιτητές και τις συμφοιτήτριες μου αφού πολλές φορές μέσα από ομαδική δουλειά στο πλαίσιο εργασιών αποκόμισα πολλές δεξιότητες και εμπειρίες.

Β' Μέρος:

Μετάφρασμα

ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Ο φόρος εισοδήματος εταιρειών είναι κατά κανόνα ένας ετήσιος φόρος επί όλων των κερδών που πραγματοποιούνται στη Γαλλία από τις εταιρείες και από άλλα νομικά πρόσωπα. Αφορά περίπου το ένα τρίτο των γαλλικών επιχειρήσεων. Τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υπόκεινται σε φόρο εταιρειών είτε:

- με τον κανονικό συντελεστή 33 $\frac{1}{3}$ % για όλες τις δραστηριότητές τους. Θα εφαρμόζεται συντελεστής 28%:
 - στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κέρδη έως 75.000 ευρώ για χρήσεις που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2017 ή μεταγενέστερα.
 - σε όλους τους φορολογούμενους με κέρδη έως 500.000 ευρώ για χρήσεις που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2018 ή αργότερα,
 - σε όλους τους φορολογούμενους χωρίς όριο κέρδους, όταν ο κύκλος εργασιών τους δεν υπερβαίνει το 1 δισεκατομμύριο ευρώ για χρήσεις που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2019 και μετά,
 - σε όλους τους φορολογούμενους χωρίς απαίτηση κύκλου εργασιών και χωρίς όριο κερδών για τις χρήσεις που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2020 ή μετέπειτα¹.
- με μειωμένο συντελεστή 15% για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις για το μέρος των κερδών που δεν υπερβαίνει τα 38.120 ευρώ. Το καθεστώς αυτό προορίζεται για επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών προ φόρων κάτω των 7.630.000 ευρώ κατά τη διάρκεια της ετήσιας οικονομικής χρήσης ή της φορολογικής περιόδου, η οποία μπορεί να εκτείνεται στους 12 μήνες, εάν είναι απαραίτητο. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας πρέπει να είναι πλήρως καταβεβλημένο και, το 75% τουλάχιστον, πρέπει να ελέγχεται για μεγάλο χρονικό διάστημα από φυσικά πρόσωπα ή από μια εταιρεία που να πληροί τους ίδιους όρους (κύκλος εργασιών, καταβληθέν μετοχικό κεφάλαιο και κυριότητα του μετοχικού κεφαλαίου). Για τη μητρική εταιρεία ενός ομίλου που αναφέρεται στο άρθρο 223 Α του Γενικού Φορολογικού Κώδικα (ΓΦΚ), ο κύκλος εργασιών εκτιμάται ως το άθροισμα του κύκλου εργασιών καθεμιάς από τις εταιρείες του ομίλου. Για τις χρήσεις που αρχίζουν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019, το πλεονέκτημα του μειωμένου συντελεστή 15% θα

¹ Νόμος αριθ. 2016-1917 της 29ης Δεκεμβρίου 2016 περί οικονομικών για το 2017 (άρθρο 11).

επεκταθεί στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μικρότερο των 50 εκατομμυρίων ευρώ,

- στους ακόλουθους ειδικούς μειωμένους συντελεστές:

- 0%² για τα μακροπρόθεσμα κεφαλαιακά κέρδη από την πώληση μετοχικών τίτλων που κρατούνται για τουλάχιστον δύο έτη,

- 0%³ ή 15% για διανομή στοιχείων του ενεργητικού ή εξαγορές τίτλων που πραγματοποιούνται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, από αμοιβαία κεφάλαια «φορολογικού» κινδύνου και εταιρείες χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, καθώς και για μακροπρόθεσμα κεφαλαιακά κέρδη που προκύπτουν από την πώληση μεριδίων σε αυτά τα αμοιβαία κεφάλαια υψηλού κινδύνου και μετοχών σε αυτές τις εταιρείες χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, εφόσον η μεταβιβάζουσα επιχείρηση κατέχει τα εν λόγω μερίδια ή μετοχές για τουλάχιστον πέντε έτη,

- 15% επί των κερδών από την εκχώρηση άδειας εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, κατοχυρώσιμων με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας εφευρέσεων ή βελτιώσεων τους ή ορισμένων βιομηχανικών μεθόδων παραγωγής, καθώς και για τα κεφαλαιακά κέρδη από την πώλησή τους, και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, 15% επί των κερδών από την περαιτέρω εκχώρηση αδειών όλων των προαναφερθέντων,

- 19% για μακροπρόθεσμα κεφαλαιακά κέρδη από την πώληση τίτλων εταιρειών που έχουν ως κύριο αντικείμενο τα ακίνητα (*sociétés à prépondérance immobilière - SPI*) και οι οποίοι κατέχονται για τουλάχιστον δύο έτη,

- 19% για τα καθαρά κεφαλαιακά κέρδη που καταγράφηκαν από την πώληση χώρων που χρησιμοποιούνται είτε ως γραφεία, είτε για εμπορική, είτε για βιομηχανική χρήση, με σκοπό να μετατραπούν σε κατοικίες εντός τεσσάρων ετών (ισχύει για επ' ανταλλάγματι συναλλαγές έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017),

- 10%, 15% ή 24% για εισοδήματα από περιουσιακά στοιχεία που λαμβάνονται από μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς.

Επιπλέον, υπάρχουν τρεις πρόσθετες εισφορές στον φόρο εισοδήματος εταιρειών:

- μια έκτακτη και προσωρινή εισφορά, ίση με το 10,7% του φόρου εισοδήματος εταιρειών που υπολογίζεται επί των φορολογητέων αποτελεσμάτων, καθιερώθηκε με τον τέταρτο διορθωτικό δημοσιονομικό νόμο για το 2011 και παρατάθηκε με τον

² Με την επιφύλαξη της επανεσωμάτωσης ενός τμήματος εξόδων και επιβαρύνσεων.

³ Με την επιφύλαξη της επανεσωμάτωσης ενός τμήματος εξόδων και επιβαρύνσεων.

πρώτο διορθωτικό δημοσιονομικό νόμο για το 2014.⁴ Καταβάλλεται από τις μεγάλες επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών προ φόρων άνω των 250 εκατ. ευρώ για χρήσεις που έληξαν μεταξύ 31 Δεκεμβρίου 2011 και 30 Δεκεμβρίου 2016.

- καταβάλλεται πρόσθετη εισφορά 3% στον φόρο εισοδήματος εταιρειών επί των ποσών που διανέμονται από γαλλικές ή αλλοδαπές εταιρείες ή οργανισμούς που υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών στη Γαλλία, σε εταίρους, μετόχους ή μεριδιούχους. Η εισφορά αυτή ισχύει για ποσά που διανέμονται και καταβάλλονται από τις 17 Αυγούστου 2012,

- επιπλέον, οι φορολογούμενοι που είναι υπόχρεοι στον φόρο εισοδήματος εταιρειών, των οποίων ο κύκλος εργασιών προ φόρων υπερβαίνει τα 7,63 εκατ. ευρώ, υπόκεινται σε εισφορά κοινωνικής ασφάλισης⁵ ίση με το 3,3% του φόρου αυτού που υπολογίζεται επί των φορολογητέων αποτελεσμάτων τους με τον κανονικό συντελεστή και με τον μειωμένο συντελεστή και μειώνεται μέσω μιας φορολογικής απαλλαγής που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 763.000 ευρώ ανά δωδεκάμηνη περίοδο.

Το 2015, τα καθαρά έσοδα του φόρου εισοδήματος εταιρειών ανήλθαν σε 33,5 δισ. ευρώ⁶.

I. - ΠΕΛΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

A. ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

1 - Υποκείμενοι στο φόρο αυτοδικαίως (άρθρο 206-1 και εξής του Γενικού Φορολογικού Κώδικα)

Τα πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, που αναφέρονται στο άρθρο 206 του Γενικού Φορολογικού Κώδικα, υπάγονται αυτομάτως στον φόρο εισοδήματος εταιρειών, ήτοι:

- κεφαλαιουχικές εταιρείες, ανεξαρτήτως αντικειμένου: ανώνυμες εταιρείες (Sociétés Anonymes), ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρείες (Sociétés en commandite par actions - SCA), απλοποιημένες ανώνυμες εταιρείες (Sociétés par actions simplifiées - SAS), εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (Sociétés à responsabilité limitée - SARL),

⁴ Διορθωτικός νόμος αριθ. 2014-891 της 8ης Αυγούστου 2014 για τα οικονομικά του 2014 (άρθρο 15).

⁵ Βλέπε κεφάλαιο 3 παρακάτω.

⁶ Παράρτημα του νομοσχεδίου για τα δημοσιονομικά του 2017: Αξιολόγηση τρόπων και μέσων. Τόμος Ι: Εκτιμήσεις εσόδων.

μονοπρόσωπες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (*entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée - EURL*) όπου ο μοναδικός εταίρος είναι νομικό πρόσωπο,

- οι αστικές εταιρείες, όταν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα είτε δραστηριότητες εμπορικού είτε βιομηχανικού χαρακτήρα (δεν πρέπει να πρόκειται για δευτερεύουσες δραστηριότητες),
- οι ακόλουθες εταιρείες για το μερίδιο των κερδών τους που αντιστοιχεί στα δικαιώματα:
 - των ετερόρρυθμων εταίρων, στις απλές ετερόρρυθμες εταιρείες ,
 - των εταίρων των οποίων η ευθύνη είναι περιορισμένη ή των οποίων τα ονόματα και οι διευθύνσεις δεν έχουν δηλωθεί στη Διοίκηση, στις συμμετοχικές εταιρείες,
- διάφορα τραπεζικά ιδρύματα της Γαλλίας (*Crédit Agricole, Caisses du Crédit Mutuel, Caisses d'Épargne κ.λπ.*),
- οι εταίροι προσωπικών εταιρειών, όταν πρόκειται για νομικά πρόσωπα που υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών,
- εταιρείες άσκησης δραστηριοτήτων των ελεύθερων επαγγελματιών με τη μορφή κεφαλαιουχικών εταιρειών (*Sociétés d'exercice libéral - SEL*).

Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, κάποιες κεφαλαιουχικές εταιρείες μπορούν να επιλέξουν το καθεστώς των προσωπικών εταιρειών. Πρόκειται για τις οικογενειακές ΕΠΕ (SARL) και τις μη εισηγμένες μικρές ΑΕ (SA), ΕΠΕ (SARL) ή τις απλοποιημένες ανώνυμες εταιρείες (SAS) που δημιουργήθηκαν σε διάστημα μικρότερο των 5 ετών.

2 - Πρόσωπα που υπόκεινται στον φόρο κατ' επιλογή

Οι εταιρείες που υπάγονται στο καθεστώς φορολογίας των προσωπικών εταιρειών, ιδίως οι ομόρρυθμες εταιρείες, οι αστικές εταιρείες (εκτός από τις SCI που είναι υπεύθυνες για την κατασκευή και πώληση ακινήτων), οι απλές ετερόρρυθμες εταιρείες, οι συμμετοχικές εταιρείες, οι διεπαγγελματικές εταιρείες εξωνοσοκομειακής περίθαλψης, καθώς και οι μονοπρόσωπες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (*Entreprise Unipersonnelle à Responsabilité Limitée - EURL*) και οι γεωργικές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (*Entreprise Agricole à Responsabilité Limitée - EARL*) των οποίων ο μοναδικός μέτοχος είναι φυσικό πρόσωπο, μπορούν πάντα - εκτός αν υπάρχει εξαίρεση - να επιλέξουν αν θα υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών. Η δυνατότητα αυτή επεκτάθηκε και στην ατομική επιχείρηση περιορισμένης ευθύνης (*Entreprise individuelle à responsabilité limitée - EIRL*).

3 - Το καθεστώς για άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς

Οι δημόσιοι φορείς (ιδίως οι δημόσιοι οργανισμοί) ή οι ιδιωτικοί φορείς (ενώσεις, ιδρύματα κ.λπ.) δεν υπόκεινται στον κανονικό συντελεστή του φόρου εισοδήματος των εταιρειών, εφόσον δεν ασκούν κερδοσκοπική δραστηριότητα.

Οι φορείς αυτοί υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών, σύμφωνα με ειδικούς κανόνες, με βάση ορισμένα εισοδήματα που αποκτούν από τα περιουσιακά τους στοιχεία (εισόδημα από ακίνητη περιουσία, κέρδη γεωργικών επιχειρήσεων, ορισμένα εισοδήματα από κινητές αξίες) και τα οποία δεν σχετίζονται με κερδοσκοπικές δραστηριότητες. Ο συντελεστής που εφαρμόζεται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών είναι επομένως 10%, 15% ή 24% για ορισμένα εισοδήματα από κινητή περιουσία, όπως το εισόδημα από ομολογίες.

Οι δημόσιοι οργανισμοί, οι κρατικοί οργανισμοί με οικονομική αυτονομία, οι οργανισμοί των νομών και των δήμων και κάθε άλλο νομικό πρόσωπο που ασκεί κερδοσκοπικές δραστηριότητες είναι υπόχρεοι σε καταβολή του φόρου εισοδήματος εταιρειών σύμφωνα με προϋποθέσεις της γενικής φορολογικής νομοθεσίας.

Αντιθέτως, όταν ο φορέας δεν ασκεί κερδοσκοπική δραστηριότητα αλλά αποκτά εισόδημα από τα περιουσιακά του στοιχεία, υπόκειται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών με τους μειωμένους συντελεστές που προβλέπονται στο άρθρο 206-5 του Γενικού Φορολογικού Κώδικα, εκτός εάν προβλέπεται ρητά κάτι διαφορετικό⁷.

B. ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ

1 – Εξαιρέσεις

Ορισμένα νομικά πρόσωπα εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του φόρου εισοδήματος των εταιρειών βάσει νομικών διατάξεων, παρόλο που κανονικά θα έπρεπε να καλύπτονται από αυτόν λόγω της μορφής τους ή της φύσης της δραστηριότητάς τους. Ειδικότερα, από το πεδίο εφαρμογής του φόρου εισοδήματος των εταιρειών εξαιρούνται:

- οι ακόλουθοι οργανισμοί, πλην των εταιρειών⁸: Όμιλοι οικονομικού σκοπού (ΟΟΣ), ευρωπαϊκοί όμιλοι οικονομικού σκοπού (ΕΟΟΣ), οι όμιλοι δημοσίου συμφέροντος,

⁷ Τα δημόσια ιδρύματα επιστημονικού, εκπαιδευτικού και βοηθητικού χαρακτήρα, τα ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως κοινωφελή και τα κληροδοτήματα των οποίων το καταστατικό δεν προβλέπει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν το κληροδοτήμα τους σε κεφάλαιο δεν υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών με τους μειωμένους συντελεστές.

⁸ Ωστόσο, καθένα από τα μέλη αυτών των οργανισμών είναι προσωπικά υπεύθυνο για το μερίδιο των πλεονασμάτων που αντιστοιχεί στα δικαιώματά του στην ένωση, είτε στο φόρο εισοδήματος είτε στο φόρο εισοδήματος εταιρειών, εάν πρόκειται για νομικά πρόσωπα που υπόκεινται σε αυτόν το φόρο. Οι ομάδες δημοσίου συμφέροντος (GIP), οι φορείς υγειονομικής συνεργασίας και όμιλοι κοινωνικής και ιατρικής κοινωνικής συνεργασίας μπορούν να επιλέξουν να υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος εταιρειών.

φορείς υγειονομικής συνεργασίας και όμιλοι κοινωνικής και ιατρικό κοινωνικής συνεργασίας, μεικτές συνεταιριστικές οργανώσεις διαχείρισης δασών και ενώσεις δασικών συνεταιρισμών,

- οι ακόλουθες εταιρείες: οι αστικές εταιρείες που παρέχουν στα μέλη τους πόρους (προσωπικό, εξοπλισμό) για τη διευκόλυνση της άσκησης του επαγγέλματός τους (sociétés civiles de moyens) που αναφέρονται στο άρθρο 239 τέταρτο εδάφιο του Γενικού Φορολογικού Κώδικα, οι αστικές επαγγελματικές εταιρείες (sociétés civiles professionnelles - SCP) και εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία (sociétés civiles de placement immobilier - SCPI).

2- Απαλλαγές

Επιπλέον, ορισμένα νομικά πρόσωπα επωφελούνται από απαλλαγές και ειδικά καθεστώτα, παρόλο που κατά κανόνα υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος των εταιρειών.

Πρόκειται για συνεταιριστικές εταιρείες, επενδυτικές εταιρείες ακινήτων (sociétés d'investissements immobiliers cotées - SIIC), οργανισμούς που ασχολούνται με τη χωροταξία και την κατασκευή κτιρίων, εταιρείες επενδύσεων σε κινητές αξίες, εταιρείες χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου (sociétés de capital-risque-SCR), δημόσιους οργανισμούς, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και συνδικαλιστικές οργανώσεις, εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητα και εταιρείες διαχείρισης ακινήτων.

Οι περιφέρειες και οι διαπεριφερειακές συμφωνίες, οι νομοί και οι διανομαρχιακές συμφωνίες, οι δήμοι, οι δημόσιοι οργανισμοί συνεργασίας μεταξύ των δήμων με το δικό τους φορολογικό καθεστώς, οι ενώσεις δήμων (syndicats de communes) και οι μεικτές ενώσεις που αποτελούνται αποκλειστικά από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή ενώσεις αυτών καθώς και οι φορείς διαχείρισης των δημόσιων υπηρεσιών τους (εκείνοι των οποίων σκοπός είναι η λειτουργία ή η εκτέλεση υπηρεσίας ουσιώδους σημασίας για την ικανοποίηση των συλλογικών αναγκών των κατοίκων της τοπικής αυτοδιοίκησης) απαλλάσσονται επίσης πλήρως από τον φόρο εισοδήματος των εταιρειών.

Γ. ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΛΑΦΙΚΟΤΗΤΑΣ

Σε αντίθεση με τους κανόνες που ισχύουν σε όλες τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες εφαρμόζουν ένα καθεστώς φορολόγησης των κερδών σε διεθνή κλίμακα, στη Γαλλία μόνο τα κέρδη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών, ανεξάρτητα από την εθνικότητά τους. Εξ αυτού έπεται ότι τα κέρδη που αποκομίζει μια γαλλική εταιρεία από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό δεν υπόκεινται στον γαλλικό φόρο εισοδήματος εταιρειών, ενώ μια αλλοδαπή εταιρεία υπόκειται στον φόρο

εισοδήματος εταιρειών για τα κέρδη από επιχειρήσεις της που δραστηριοποιούνται στη Γαλλία.

Κατά συνέπεια, οι εταιρείες που φορολογούνται στη Γαλλία δεν μπορούν να αφαιρούν από το φορολογητέο εισόδημά τους τις ζημίες που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις τους στο εξωτερικό.

Ως "επιχείρηση που δραστηριοποιείται στη Γαλλία" νοείται η συστηματική άσκηση δραστηριοτήτων στη Γαλλία, η οποία μπορεί να ασκείται στο πλαίσιο αυτοτελών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ή, ελλείψει επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, μέσω αντιπροσώπων χωρίς ανεξάρτητη επαγγελματική προσωπικότητα, ή ως αποτέλεσμα συναλλαγών που αποτελούν έναν πλήρη επιχειρηματικό κύκλο.

Υπενθυμίζεται ότι αυτά τα διάφορα κριτήρια πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στην περίπτωση που δεν εφαρμόζεται διεθνής σύμβαση περί διπλής φορολογίας.

Τα κέρδη από ακίνητα που βρίσκονται στη Γαλλία και παρόμοια δικαιώματα φορολογούνται επίσης στη Γαλλία.

Επιπλέον, ορισμένα κέρδη φορολογούνται στη Γαλλία, ακόμη και αν η εταιρεία δεν έχει φορολογική έδρα στη Γαλλία.

Έτσι, οι υπεραξίες ακινήτων που πραγματοποιούνται από μη εδρεύοντα στην ημεδαπή νομικά πρόσωπα υπόκεινται σε εισφορά με συντελεστή 33 ⅓%. Η εισφορά αυτή καθορίζεται σύμφωνα με τους κανόνες φορολογικής βάσης και τους συντελεστές του φόρου εισοδήματος εταιρειών. Η εισφορά καταλογίζεται, κατά περίπτωση, στο ποσό του φόρου εισοδήματος εταιρειών που οφείλεται για το ίδιο κεφαλαιακό κέρδος και το πλεόνασμα μπορεί να επιστραφεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Άλλα κέρδη από ακίνητα⁹ που πραγματοποιούνται από νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα εκτός Γαλλίας υπόκεινται επίσης σε εισφορά ίση με 33 ⅓% του ποσού τους. Η εισφορά καταλογίζεται, κατά περίπτωση, στο ποσό του φόρου εισοδήματος εταιρειών που οφείλεται για τα ίδια κέρδη και το πλεόνασμα μπορεί να επιστραφεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

II – ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

⁹ Πρόκειται για κέρδη που πραγματοποιούνται από τους ιδιοκτήτες ακινήτων, - κέρδη που πραγματοποιούνται από πρόσωπα μέσω της πώλησης των κτιρίων που έχουν χτίσει ή ανεγείρει, καθώς και από τα δικαιώματα ιδιοκτησίας που σχετίζονται με αυτά, - κέρδη που πραγματοποιούνται από τα πρόσωπα που πωλούν εδάφη διαιρεμένα σε οικοπέδα προς οικοδόμηση (άρθρο 244α του Γενικού Φορολογικού Κώδικα).

A. ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Όπως και οι επιχειρήσεις που υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών στην κατηγορία "Βιομηχανικά και εμπορικά κέρδη" (BIC) και σε αντίθεση, κατ' αρχήν, με τις μη εμπορικές επιχειρήσεις που υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών στην κατηγορία "Μη εμπορικά κέρδη" (BNC), έτσι και οι εταιρείες που υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όλες τις απαιτήσεις και τις οφειλές που υφίστανται στο τέλος μιας λογιστικής χρήσης προκειμένου να προσδιορίσουν τα φορολογητέα κέρδη τους.

Ο προσδιορισμός του φορολογητέου κέρδους για τον φόρο εισοδήματος των εταιρειών υπόκειται στους ίδιους γενικούς κανόνες με τη φορολόγηση των επιχειρήσεων που υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος στην κατηγορία "Βιομηχανικά και εμπορικά κέρδη" (BIC), με ιδιαίτερη εξαίρεση τον κανόνα της φορολόγησης σύμφωνα με το εδαφικό κέρδος, ο οποίος ισχύει μόνο για τις εταιρείες που υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος των εταιρειών.

Το φορολογητέο κέρδος που υπόκειται στον φόρο εισοδήματος των εταιρειών καθορίζεται με βάση τα συνολικά αποτελέσματα των συναλλαγών κάθε είδους που πραγματοποιεί η επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένης, κυρίως, της εκποίησης στοιχείων του ενεργητικού. Ως εκ τούτου, η φορολογητέα βάση προκύπτει συνολικά από τη διαφορά μεταξύ του καθαρού ενεργητικού του ισολογισμού κλεισίματος της χρήσης και του καθαρού ενεργητικού του ισολογισμού έναρξης της χρήσης, μείον τις εισφορές συν τις αναλήψεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου από τους εταίρους.

Κατ' αρχήν, το φορολογητέο κέρδος αντιστοιχεί στο λογιστικό αποτέλεσμα, αλλά το τελευταίο προσαρμόζεται προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι φορολογικοί κανόνες που αποκλίνουν από τους λογιστικούς κανόνες.

B. ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΟΠΙΟΗΣΗΣ (άρθρα 223 Α έως 223 Υ του Γενικού Φορολογικού Κώδικα)

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η μεγαλύτερη ουδετερότητα της φορολογίας όσον αφορά τις οικονομικές δομές και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, ο Γενικός Φορολογικός Κώδικας εισάγει ένα καθεστώς φορολογικής ενοποίησης για τους ομίλους εταιρειών. Το καθεστώς αυτό εφαρμόζεται κατ' επιλογή στις εταιρείες που υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών.

Επιτρέπει σε μια εταιρεία γνωστή ως "επικεφαλής του ομίλου":

- να είναι αποκλειστικά υπεύθυνη για την καταβολή του φόρου εισοδήματος των εταιρειών που οφείλεται επί του συνόλου του ομίλου που απαρτίζεται από

την ίδια και τις εταιρίες των οποίων κατέχει το 95 % τουλάχιστον του κεφαλαίου, συνεχώς καθ' όλη τη λογιστική χρήση, αμέσως ή εμμέσως μέσω των εταιρειών του ομίλου (η λεγόμενη "κάθετη ομάδα"). Η ίδια η μητρική εταιρεία δεν μπορεί να ανήκει τουλάχιστον κατά 95% σε άλλη εταιρεία που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος εταιρειών. Μπορεί να περιλαμβάνει όλες τις εταιρείες που μπορεί να είναι μέλη του ομίλου ή μόνο ορισμένες από αυτές,

- να είναι αποκλειστικά υπεύθυνη για την καταβολή του φόρου εισοδήματος των εταιρειών που οφείλεται επί του συνόλου του ομίλου που απαρτίζεται από την ίδια και τις αδελφές εταιρείες, των οποίων το 95% τουλάχιστον του κεφαλαίου κατέχεται άμεσα ή έμμεσα από την ίδια μητρική εταιρεία, η οποία αναφέρεται ως "μητρική οντότητα μη κάτοικος" και είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε άλλο κράτος μέλος της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο που έχει συνάψει σύμβαση συνδρομής με τη Γαλλία για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής (η λεγόμενη "οριζόντια ομάδα")¹⁰.

Τέλος, το καθεστώς της φορολογικής ενοποίησης εφαρμόζεται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, σε ορισμένες αλληλασφαλιστικές εταιρείες και αλληλασφαλιστικούς τραπεζικούς ομίλους, καθώς και σε δημόσιες επιχειρήσεις βιομηχανικού και εμπορικού χαρακτήρα (EPIC).

Γ. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

Το φορολογητέο κέρδος είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ του ακαθάριστου λειτουργικού κέρδους και των παρεπόμενων κερδών, αφενός, και των εκπιπτόμενων εξόδων και λοιπών επιβαρύνσεων, αφετέρου.

Σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες, το ακαθάριστο λειτουργικό κέρδος προκύπτει ως η διαφορά μεταξύ :

- των πωλήσεων και των παροχών της λογιστικής χρήσης και του υφιστάμενου αποθέματος στο τέλος της λογιστικής χρήσης,
- του κόστους των πωλήσεων και των παροχών και των αποθεμάτων στην αρχή της χρήσης.

Εκτός από αυτό το ακαθάριστο λειτουργικό κέρδος, όλα τα παρεπόμενα έσοδα ή κέρδη μιας επιχείρησης είναι, κατά κανόνα, φορολογητέα. Πρόκειται κυρίως για έσοδα που προέρχονται από την μίσθωση ακινήτων, τόκους από τις απαιτήσεις, καταθέσεις, εγγυήσεις και έσοδα κινητών αξιών.

¹⁰ Διορθωτικός νόμος αριθ. 2014-1655 της 29ης Δεκεμβρίου 2014 για τα δημοσιονομικά του 2014 (άρθρο 63).

Κατ' εξαίρεση, οι γαλλικές μητρικές εταιρείες μπορούν να εξαιρούν από το φορολογητέο αποτέλεσμά τους, εξαιρουμένου ενός μεριδίου εξόδων και δαπανών ίσου με το 5% - 1% για τα μέλη ενός ομίλου - από το συνολικό ποσό των εσόδων από συμμετοχές, συμπεριλαμβανομένων των πιστώσεων φόρου εξωτερικού, τα μερίσματα που διανέμονται από τις γαλλικές ή αλλοδαπές θυγατρικές τους στις οποίες κατέχουν τουλάχιστον το 5% του μετοχικού κεφαλαίου.

Τα έξοδα και οι λοιπές επιβαρύνσεις εκπίπτουν υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- πρέπει να πραγματοποιούνται προς το άμεσο συμφέρον της επιχείρησης και να σχετίζονται με την κανονική διαχείριση της επιχείρησης,
- πρέπει να αντιστοιχούν σε πραγματική δαπάνη και να τεκμηριώνονται με επαρκή αποδεικτικά στοιχεία,
- πρέπει να έχουν συμπεριληφθεί στα έξοδα της λογιστικής χρήσης κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν και να οδηγήσουν σε μείωση του καθαρού ενεργητικού της επιχείρησης,
- η δυνατότητα έκπτωσής τους δεν πρέπει να αμφισβητείται από ειδική διάταξη νόμου:
- Ορισμένα έξοδα αποκλείονται ρητά από τις εκπίπτουσες δαπάνες όταν αυτές δεν ανταποκρίνονται στον σκοπό της εταιρείας: έξοδα που σχετίζονται με το κυνήγι ή την αλιεία, έξοδα που πραγματοποιούνται για την παροχή θαλαμηγών ή σκαφών αναψυχής (έξοδα που χαρακτηρίζονται ως έξοδα πολυτελείας),
- Οι κάθε είδους ενισχύσεις που χορηγούνται σε άλλη επιχείρηση εξαιρούνται επίσης από τις εκπίπτουσες δαπάνες, εφόσον δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα. Κατ' εξαίρεση, οι εν λόγω ενισχύσεις παραμένουν εκπίπτουσες, υπό ορισμένους περιορισμούς, όταν χορηγούνται σε επιχειρήσεις που αποτελούν αντικείμενο πτωχευτικής διαδικασίας, ή διαδικασίας συνδιαλλαγής,
- η δυνατότητα έκπτωσης των τόκων των δανείων ρυθμίζεται και υπόκειται σε μέτρα κατά των καταχρήσεων:
 - γενικό ανώτατο όριο έκπτωσης των καθαρών χρηματοοικονομικών δαπανών ίσο με 75% για τις λογιστικές χρήσεις που αρχίζουν την 1η Ιανουαρίου 2014 ή αργότερα, με κατώτατο όριο ενεργοποίησης τα 3 εκατ. ευρώ,
 - μέτρα που περιορίζουν την έκπτωση των χρηματοοικονομικών δαπανών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

Ταυτόχρονα, τα μακροπρόθεσμα κεφαλαιακά κέρδη φορολογούνται χωριστά με τους μειωμένους συντελεστές 0%, 15% ή 19%, συν μια εισφορά κοινωνικής ασφάλισης 3,3%, κατά περίπτωση.

- τα μακροπρόθεσμα κεφαλαιακά κέρδη που φορολογούνται με 0% είναι, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, εκείνα που προκύπτουν από πώληση μετοχικών τίτλων (εξαιρουμένων των τίτλων εταιρειών που δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο στον τομέα της ακίνητης περιουσίας) που κατέχονται για τουλάχιστον δύο έτη ή, εντός ορισμένων ορίων, μεριδίων σε ορισμένα αμοιβαία κεφάλαια υψηλού κινδύνου ή εταιρείες χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που κατέχονται για τουλάχιστον πέντε έτη. Τα μακροπρόθεσμα κεφαλαιακά κέρδη από την πώληση τίτλων συμμετοχής απαλλάσσονται, με την επιφύλαξη της επαναφοράς ενός μεριδίου συμμετοχής που αντιπροσωπεύει έξοδα και λοιπές επιβαρύνσεις ίσες με το 12% του ακαθάριστου ποσού των απαλλασσόμενων κεφαλαιακών κερδών,
- τα μακροπρόθεσμα κεφαλαιακά κέρδη που φορολογούνται με συντελεστή 15% είναι αυτά που προκύπτουν από ορισμένες εκχωρήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και περιλαμβάνουν επίσης το καθαρό αποτέλεσμα των εκχωρήσεων και ορισμένων περαιτέρω εκχωρήσεων αδειών εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, κατοχυρώσιμων με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας εφευρέσεων ή βελτιώσεων τους ή ορισμένων βιομηχανικών μεθόδων παραγωγής, καθώς και για τα κεφαλαιακά κέρδη από την πώλησή τους, και τη διανομή στοιχείων του ενεργητικού ή τις επαναγορές τίτλων που πραγματοποιούνται από αμοιβαία κεφάλαια υψηλού κινδύνου και εταιρείες χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου,
- τα μακροπρόθεσμα κεφαλαιακά κέρδη που φορολογούνται με 19% είναι αυτά που προκύπτουν από την πώληση τίτλων εταιρειών που έχουν ως κύριο αντικείμενο τα ακίνητα (SPI),
- τα λοιπά κεφαλαιακά κέρδη φορολογούνται ως συνήθη κέρδη με τον κανονικό συντελεστή φορολογίας εισοδήματος εταιρειών, με την επιφύλαξη της απαλλαγής, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, των κεφαλαιακών κερδών από την πώληση ενός ολόκληρου κλάδου δραστηριότητας,
- το καθεστώς των μακροπρόθεσμων κεφαλαιακών κερδών και ζημιών δεν εφαρμόζεται στα κεφαλαιακά κέρδη και τις ζημίες που προκύπτουν από την εκχώρηση τίτλων εταιρειών που είναι εγκατεστημένες σε μη συνεργάσιμο κράτος ή περιοχή δικαιοδοσίας, εκτός εάν η επιχείρηση που κατέχει τους τίτλους μπορεί να αποδείξει ότι οι δραστηριότητες της εταιρείας που εδρεύει εκτός Γαλλίας στην οποία έχει συμμετοχή μετοχικού κεφαλαίου αντιστοιχούν σε πραγματικές δραστηριότητες οι οποίες δεν έχουν ούτε σκοπό ούτε αποτέλεσμα να επιτρέπουν, με σκοπό τη φοροδιαφυγή, τον εντοπισμό των κερδών σε ένα τέτοιο κράτος ή έδαφος,
- οι κεφαλαιακές ζημίες που πραγματοποιούνται από την εκχώρηση μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων τίτλων συμμετοχής που κατέχονται για διάστημα μικρότερο των δύο ετών αναβάλλονται. Αντίθετα, τα κεφαλαιακά κέρδη που πραγματοποιούνται κατά την εκχώρηση τίτλων συμμετοχής μεταξύ συνδεδεμένων εταιρειών που κατέχονται για διάστημα μικρότερο των δύο ετών εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις του κοινού δικαίου (κατ'

αρχήν, φορολογούνται με τον κανονικό συντελεστή φορολογίας εισοδήματος των εταιρειών).

- τα κεφαλαιακά κέρδη από την πώληση τίτλων από αμοιβαίο κεφάλαιο (fonds commun de placement - FCP)¹¹ υπόκεινται σε φορολόγηση με τον κανονικό συντελεστή μόλις διανεμηθούν στους μεριδιούχους, χωρίς αναβολή της φορολόγησης, για τα ποσά που διανέμονται από τα εν λόγω αμοιβαία κεφάλαια.

Σε περίπτωση μεταφοράς της εταιρικής έδρας, η οποία συνοδεύεται από τη μεταφορά παγίων στοιχείων του ενεργητικού σε άλλο κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, τα αφανή κεφαλαιακά κέρδη που αφορούν τα εν λόγω στοιχεία του ενεργητικού φορολογούνται με τον κανονικό συντελεστή φορολογίας του εισοδήματος των εταιρειών, είτε αμέσως είτε σε διάστημα πέντε ετών.

Το αποτέλεσμα αυτών των ποικίλων προσαρμογών μπορεί να είναι :

- είτε ένα θετικό αποτέλεσμα: το κέρδος επί του οποίου υπολογίζεται ο φόρος εισοδήματος των εταιρειών ,
- είτε ένα αρνητικό αποτέλεσμα: το έλλειμμα μπορεί :

- να συμψηφιστεί με τυχόν κέρδη των επόμενων λογιστικών χρήσεων, μέχρι το όριο του 1 εκατ. ευρώ, συν το 50% του κέρδους κατά το οποίο υπερβαίνεται το όριο αυτό (μεταφορά σε επόμενη χρήση),

-ή, κατ' επιλογήν, και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να αποτελέσει ζημία για την προηγούμενη χρήση εντός του ορίου του χαμηλότερου ποσού μεταξύ του κέρδους της προηγούμενης χρήσης και ποσού του 1 εκατ. ευρώ (μεταφορά σε προηγούμενη χρήση)

III. - ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Ο φόρος υπολογίζεται και καταβάλλεται άμεσα από την εταιρεία βάσει ενός συστήματος προσωρινών προκαταβολών, το οποίο υπόκειται σε προσαρμογές κατά την οριστικοποίηση των αποτελεσμάτων της λογιστικής χρήσης.

Οι προθεσμίες υποβολής εκθέσεων και πληρωμών για τις επιχειρήσεις που υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος έχουν εναρμονιστεί. Οι επιχειρήσεις που κλείνουν τους λογαριασμούς τους στις 31 Δεκεμβρίου της προηγούμενης χρήσης έχουν προθεσμία

¹¹ Τροποποιητικός νόμος 2012-1510 της 29ης Δεκεμβρίου 2012 (άρθρο 20).

έως τις 15 Μαΐου για να καταβάλουν το υπόλοιπο του φόρου εισοδήματος των εταιρειών που οφείλουν για αυτή την χρήση.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις με πωλήσεις άνω των 250 εκατ. ευρώ πρέπει να προκαταβάλλουν το ποσό του οφειλόμενου φόρου για το έτος κατά την καταβολή της τελευταίας δόσης του φόρου εισοδήματος των εταιρειών.

Από τον ακαθάριστο αυτό φόρο αφαιρούνται τυχόν πιστώσεις φόρου που αφορούν εισοδήματα από αλλοδαπές κινητές αξίες που περιλαμβάνονται στη φορολογική βάση. Οι εν λόγω πιστώσεις φόρου αντιστοιχούν στον παρακρατούμενο φόρο που επιβάλλεται στο εισόδημα αυτό.

Παράθεση πρωτοτύπου

L'IMPÔT SUR LES SOCIÉTÉS

L'impôt sur les sociétés (IS) est un impôt en principe annuel, qui touche l'ensemble des bénéfices réalisés en France par les sociétés et autres personnes morales. Il concerne environ le tiers des entreprises françaises. Les personnes morales peuvent être soumises à l'impôt sur les sociétés soit :

- au taux normal de 33 $\frac{1}{3}$ % pour l'ensemble de leurs activités. Un taux de 28 % sera appliqué :

- aux PME dans la limite de 75 000 € de bénéfices pour les exercices ouverts à compter du 1er janvier 2017 ;

- à l'ensemble des redevables jusqu'à 500 000 € de bénéfices pour les exercices ouverts à compter du 1er janvier 2018 ;

- à l'ensemble des redevables sans limite de bénéfices lorsque leur chiffre d'affaires n'excède pas 1 Md € pour les exercices ouverts à compter du 1er janvier 2019 ;

- à l'ensemble des redevables sans condition de chiffre d'affaires et sans limite de bénéfices pour les exercices ouverts à compter du 1er janvier 2020¹².

- au taux réduit de 15 % pour les petites et moyennes entreprises (PME) sur la fraction des bénéfices n'excédant pas 38 120 €. Ce régime est réservé aux entreprises ayant réalisé un chiffre d'affaires hors taxes inférieur à 7 630 000 € au cours de l'exercice ou de la période d'imposition, ramené s'il y a lieu à douze mois. Le capital de la société doit être entièrement libéré et détenu de manière continue, pour 75 % au moins, par des personnes physiques ou par une société répondant aux mêmes conditions (conditions de chiffre d'affaires, de libération et de détention du capital). Pour la société mère d'un groupe mentionné à l'article 223 A du code général des impôts (CGI), le chiffre d'affaires est apprécié en faisant la somme des chiffres d'affaires de chacune des sociétés membres de ce groupe. Pour les exercices ouverts à compter du 1er janvier 2019, le bénéfice du taux réduit de 15 % sera étendu aux PME dont le chiffre d'affaires est inférieur à 50 M€ ;

- aux taux réduits particuliers suivants :

- 0 %¹³ pour les plus-values à long terme provenant de la cession de titres de participation détenus au moins deux ans ;

¹² Loi n° 2016-1917 du 29 décembre 2016 de finances pour 2017 (article 11).

¹³ Sous réserve de la réintégration d'une quote-part de frais et charges.

- 0 %¹⁴ ou 15 % pour les répartitions d'actifs ou les rachats de titres effectués, sous certaines conditions, par les fonds communs de placement à risques « fiscaux » et les sociétés de capital-risque ainsi que pour les plus-values à long terme provenant de la cession de parts de ces fonds communs de placement à risques et d'actions de ces sociétés de capital-risque, lorsque l'entreprise cédante a détenu ces parts ou actions au moins cinq ans ;
- 15 % pour les revenus de la concession de licences d'exploitation de brevets, d'inventions brevetables ou de perfectionnements qui y ont été apportés, ou de certains procédés de fabrication industriels et les plus-values de cession de ces mêmes éléments ainsi que, sous certaines conditions, pour les revenus de sous-concession de licences d'exploitation de ces mêmes éléments ;
- 19 % pour les plus-values à long terme provenant de la cession de titres de sociétés à prépondérance immobilière (SPI) cotées détenus au moins deux ans ;
- 19 % pour les plus-values nettes constatées à l'occasion de la cession de locaux à usage de bureaux ou à usage commercial ou industriel, destinés à être transformés en immeubles d'habitation dans un délai de quatre ans (dispositif applicable aux opérations de cession à titre onéreux, réalisées jusqu'au 31 décembre 2017) ;
- 10 %, 15 % ou 24 % pour les revenus patrimoniaux perçus par les organismes à but non lucratif.

Par ailleurs, il existe trois contributions additionnelles à l'IS :

- une contribution exceptionnelle et temporaire, égale à 10,7 % de l'IS calculé sur les résultats imposables, a été instaurée par la quatrième loi de finances rectificative pour 2011 et prorogée par la première loi de finances rectificative pour 2014¹⁵. Elle est due par les grandes entreprises qui réalisent un chiffre d'affaires hors taxes supérieur à 250 M € au titre des exercices clos entre le 31 décembre 2011 et le 30 décembre 2016.
- une contribution additionnelle à l'IS de 3 % est due au titre des montants distribués par les sociétés ou organismes français ou étrangers passibles de l'IS en France, aux associés, actionnaires ou porteurs de parts. Cette contribution s'applique aux montants distribués dont la mise en paiement est intervenue à compter du 17 août 2012 ;
- en outre, les redevables de l'IS dont le chiffre d'affaires hors taxes est supérieur à 7,63 M€ sont assujettis à une contribution sociale¹⁶ égale à 3,3 % de cet impôt calculé

¹⁴ Sous réserve de la réintégration d'une quote-part de frais et charges.

¹⁵ Loi n° 2014-891 du 8 août 2014 de finances rectificative pour 2014 (article 15).

¹⁶ Cf. *infra* Chapitre 3

sur leurs résultats imposables au taux normal et aux taux réduits et diminué d'un abattement qui ne peut excéder 763 000 € par période de douze mois.

En 2015, le produit net de l'IS s'est élevé à 33,5 Md €¹⁷.

I. – CHAMP D'APPLICATION DE L'IMPÔT SUR LES SOCIÉTÉS

A. PERSONNES IMPOSABLES

1 - Les personnes imposables de plein droit (article 206-1 et suivants du CGI)

Relèvent de plein droit de l'IS les personnes de droit public et de droit privé visées à l'article 206 du CGI à savoir :

- les sociétés de capitaux, quel que soit leur objet : sociétés anonymes (SA), sociétés en commandite par actions (SCA), sociétés par actions simplifiées (SAS), sociétés à responsabilité limitée (SARL), entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée (EURL) dont l'associé unique est une personne morale ;

- les sociétés civiles, lorsqu'elles se livrent à une exploitation ou à des opérations présentant un caractère commercial ou industriel (il ne doit pas s'agir d'opérations accessoires) ;
- les sociétés suivantes pour la part de leurs bénéfices correspondants aux droits :

- des commanditaires, dans les sociétés en commandite simple ;

- des associés dont la responsabilité est limitée ou dont les noms et adresses n'ont pas été indiqués à l'Administration, dans les sociétés en participation ;

- divers établissements bancaires (Crédit Agricole, Caisses du Crédit Mutuel, Caisses d'Épargne...) ;
 - les associés des sociétés de personnes, lorsqu'il s'agit de personnes morales passibles de l'IS ;
 - les sociétés d'exercice libéral (SEL).

¹⁷ Annexe au projet de loi de finances pour 2017 : *Évaluations des voies et moyens*. Tome I : Les évaluations de recettes.

Sous certaines conditions, certaines sociétés de capitaux peuvent opter pour le régime des sociétés de personnes. Il s'agit des SARL de famille et des SA, SARL ou SAS non cotées de petite taille, créées depuis moins de 5 ans.

2 - Les personnes imposables sur option

Les sociétés qui relèvent du régime fiscal des sociétés de personnes, notamment les sociétés en nom collectif, les sociétés civiles (sauf les SCI de construction-vente), les sociétés en commandite simple, les sociétés en participation, les sociétés interprofessionnelles de soins ambulatoires ainsi que les EURL et EARL dont l'associé unique est une personne physique, peuvent toujours -sauf exception opter pour un assujettissement à l'IS. Cette faculté a été étendue à l'entreprise individuelle à responsabilité limitée (EIRL).

3 - Le régime des autres collectivités publiques ou privées

Les collectivités publiques (établissements publics notamment) ou privées (associations, fondations, etc.) ne sont pas soumises à l'IS de droit commun au taux normal, dès lors qu'elles n'exercent pas d'activité lucrative.

Ces collectivités sont assujetties à l'IS, selon des règles particulières, à raison de certains revenus qu'elles tirent de leur patrimoine (revenus fonciers, bénéfices agricoles, certains revenus de capitaux mobiliers) et qui ne se rattachent pas à des activités lucratives. Le taux de l'IS applicable est alors de 10 %, 15 % ou de 24 % pour certains revenus mobiliers tels que les revenus d'obligations.

Les établissements publics, les organismes de l'État jouissant de l'autonomie financière, les organismes des départements et des communes et toute autre personne morale se livrant à une exploitation ou à des opérations de caractère lucratif sont passibles de l'IS dans les conditions de droit commun.

En revanche, lorsque la collectivité n'exerce pas d'activité lucrative mais qu'elle perçoit des revenus de son patrimoine, elle est soumise à l'IS aux taux réduits prévus à l'article 206-5 du CGI, sauf disposition spécifique contraire.¹⁸

B. EXCLUSIONS OU EXONÉRATIONS

1 – Exclusions

Certaines personnes morales sont exclues du champ d'application de l'IS par des dispositions légales alors même qu'elles devraient normalement en relever en raison

¹⁸ Ainsi ne sont pas assujettis à l'IS aux taux réduits les établissements publics scientifiques, d'enseignement et d'assistance, les fondations reconnues d'utilité publique et les fonds de dotation dont les statuts ne prévoient pas la possibilité de consommer leur dotation en capital.

de leur forme ou de la nature de leur activité. Sont notamment exclus du champ d'application de l'IS :

- les organismes, autres que des sociétés, suivants¹⁹ : groupements d'intérêt économique (GIE), groupements européens d'intérêt économique (GEIE), groupements d'intérêt public (GIP), groupements de coopération sanitaire et groupements de coopération sociale et médico-sociale, syndicats mixtes de gestion forestière et groupements syndicaux forestiers ;
- les sociétés suivantes : sociétés civiles de moyens visées à l'article 239 quater A du code général des impôts, sociétés civiles professionnelles (SCP) et sociétés civiles de placement immobilier (SCPI).

2 – Exonérations

Par ailleurs, certaines personnes morales bénéficient d'exonérations et de régimes particuliers alors qu'elles sont passibles, en principe, de l'impôt sur les sociétés.

Il s'agit des sociétés coopératives, des sociétés d'investissements immobiliers cotées (SIIC), des organismes contribuant à l'aménagement du territoire et à la construction d'immeubles, des sociétés mobilières d'investissement, des sociétés de capital-risque (SCR), des organismes publics, des organismes sans but lucratif et des organisations syndicales, des sociétés immobilières d'investissement et des sociétés immobilières de gestion.

Sont également totalement exonérés d'IS les régions et les ententes interrégionales, les départements et les ententes interdépartementales, les communes, les établissements publics de coopération intercommunale à fiscalité propre, syndicats de communes et syndicats mixtes constitués exclusivement de collectivités territoriales ou de groupements de ces collectivités, ainsi que leurs régies de services publics (celles qui ont pour objet l'exploitation ou l'exécution d'un service indispensable à la satisfaction des besoins collectifs des habitants de la collectivité territoriale).

C. RÈGLES DE TERRITORIALITÉ

Contrairement aux règles en vigueur dans l'ensemble des autres pays de l'Union européenne qui appliquent un régime de bénéfice mondial, seuls sont passibles de l'IS les bénéfices réalisés dans les entreprises exploitées en France, quelle que soit leur nationalité. Il en résulte que les bénéfices réalisés par une société française dans des entreprises exploitées à l'étranger ne sont pas soumis à l'IS français et qu'une société

¹⁹ En revanche, chacun des membres de ces organismes est personnellement passible, pour la part des excédents correspondant à ses droits dans le groupement, soit de l'impôt sur le revenu, soit de l'impôt sur les sociétés s'il s'agit de personnes morales relevant de cet impôt. Les GIP, les groupements de coopération sanitaire et groupements de coopération sociale et médico-sociale peuvent opter pour un assujettissement à l'IS.

étrangère est imposable à l'IS à raison des bénéfices tirés des entreprises qu'elle exploite en France.

Par conséquent, les sociétés imposables en France ne peuvent pas déduire de leur résultat imposable les pertes réalisées par les entreprises qu'elles exploitent à l'étranger.

Par «entreprise exploitée en France» on entend l'exercice habituel d'une activité en France, qui peut s'exercer dans le cadre d'un établissement autonome ou bien, en l'absence d'établissement, par l'intermédiaire de représentants sans personnalité professionnelle indépendante, ou encore résulter de la réalisation d'opérations formant un cycle commercial complet.

Il convient de rappeler que ces différents critères ne sont à retenir que dans l'hypothèse où aucune convention internationale relative aux doubles impositions n'est applicable.

Sont également imposables en France, les bénéfices provenant d'immeubles sis en France et les droits assimilés.

Par ailleurs, certains profits génèrent une imposition en France alors même que la société n'est pas fiscalement domiciliée en France.

Ainsi, les plus-values immobilières réalisées par des personnes morales non-résidentes sont soumises à un prélèvement dont le taux est fixé à 33 ⅓ %. Ce prélèvement est déterminé selon les règles d'assiette et de taux de l'impôt sur les sociétés. Le prélèvement s'impute, le cas échéant, sur le montant de l'IS dû à raison de la même plus-value et l'excédent peut faire l'objet, sous certaines conditions, d'une restitution.

D'autres profits immobiliers²⁰ réalisés par des personnes morales établies hors de France font également l'objet d'un prélèvement égal à 33 ⅓ % de leur montant. Ce prélèvement s'impute, le cas échéant sur le montant de l'IS dû à raison des mêmes profits et l'excédent peut faire l'objet sous certaines conditions d'une restitution.

II – DÉTERMINATION DU BÉNÉFICE IMPOSABLE

A. RÈGLES GÉNÉRALES DE DÉTERMINATION DU BÉNÉFICE

Au même titre que les entreprises soumises à l'impôt sur le revenu (IR) dans la catégorie des bénéfices industriels et commerciaux (BIC) et à la différence, en

²⁰ Il s'agit des profits réalisés par les marchands de biens ; des profits que les personnes réalisent à l'occasion de la cession d'immeubles qu'elles ont construits ou fait construire et des droits immobiliers y afférents ; des profits réalisés par des personnes qui procèdent à la cession d'un terrain divisé en lots destinés à être construits (article 244 *bis* du code général des impôts).

principe, des entreprises non commerciales soumises à l'IR dans la catégorie des bénéfices non commerciaux (BNC), les sociétés soumises à l'IS doivent prendre en compte, pour déterminer leur bénéfice imposable, l'ensemble des créances et des dettes existant à la clôture d'un exercice.

La détermination du bénéfice imposable à l'IS obéit aux mêmes règles générales que l'imposition des entreprises soumises à l'impôt sur le revenu dans la catégorie des BIC, à l'exception notamment de la règle d'imposition selon le bénéfice territorial qui ne s'applique qu'aux entreprises soumises à l'IS.

Le bénéfice imposable à l'IS est déterminé d'après les résultats d'ensemble des opérations de toute nature effectuées par l'entreprise y compris, notamment, les cessions d'éléments d'actifs. La base imposable est donc globalement constituée, par la différence entre l'actif net du bilan de clôture et l'actif net du bilan d'ouverture, diminuée des apports et augmentée des prélèvements effectués au cours de cette période par les associés.

En principe, le bénéfice imposable correspond au résultat comptable, mais celui-ci fait l'objet de corrections afin de tenir compte des règles fiscales qui dérogent aux règles comptables.

B. RÉGIME D'INTÉGRATION FISCALE (articles 223 A à 223 U du CGI)

En vue de mieux assurer la neutralité de la fiscalité à l'égard des structures économiques et de renforcer la compétitivité des entreprises, le code général des impôts institue un régime d'intégration fiscale pour les groupes de sociétés. Ce régime s'applique sur option aux sociétés soumises à l'impôt sur les sociétés.

Il permet à une société dite « tête de groupe » de se constituer :

- soit seule redevable de l'impôt sur les sociétés dû sur l'ensemble des résultats du groupe formé par elle-même et les sociétés dont elle détient 95 % au moins du capital de manière continue au cours de l'exercice, directement ou indirectement par l'intermédiaire de sociétés du groupe (groupe dit « vertical »). La société mère ne peut pas être elle-même détenue à 95 % au moins par une autre société soumise à l'impôt sur les sociétés. Elle peut retenir toutes les sociétés qui peuvent être membres du groupe ou seulement certaines d'entre elles ;
- soit seule redevable de l'impôt sur les sociétés dû sur l'ensemble des résultats du groupe formé par elle-même et ses sociétés sœurs, dont le capital est détenu à 95 % au moins directement ou indirectement par une même mère, désignée « entité mère non résidente » et établie dans un État membre de l'Union européenne ou dans un autre État partie à l'accord sur l'Espace économique européen ayant conclu avec la France

une convention d'assistance en vue de lutter contre la fraude et l'évasion fiscales (groupe dit « horizontal »)²¹.

Enfin, le régime de l'intégration fiscale s'applique, sous conditions, à certaines sociétés d'assurance mutuelle et groupes bancaires mutualistes ainsi qu'aux établissements publics industriels et commerciaux (EPIC).

C. CALCUL DU BÉNÉFICE IMPOSABLE

Le bénéfice imposable est égal à la différence entre le bénéfice brut d'exploitation et les produits accessoires, d'une part, et les frais et charges déductibles, d'autre part.

En application des règles comptables, le bénéfice brut d'exploitation est constitué par la différence entre :

- les ventes et prestations de l'exercice et le stock existant en fin d'exercice ;
- et le coût de revient des ventes et prestations et le stock en début d'exercice.

En sus de ce bénéfice brut d'exploitation, tous les revenus ou profits accessoires réalisés par une entreprise sont en principe imposables. Il s'agit notamment des revenus provenant de la location de biens immobiliers, des intérêts de créances, dépôts, cautionnements et des revenus de valeurs mobilières.

Par exception, les sociétés mères françaises peuvent exclure de leur résultat imposable, à l'exception d'une quote-part de frais et charges égale à 5 % - 1 % pour les membres d'un groupe - du montant total des produits de participations, crédits d'impôt étrangers compris, les dividendes distribués par leurs filiales françaises ou étrangères, dont elles détiennent au moins 5 % du capital social.

Les frais et charges sont déductibles sous les conditions suivantes :

- ils doivent être exposés dans l'intérêt direct de l'exploitation et se rattacher à la gestion normale de l'entreprise ;
- ils doivent correspondre à une charge effective et être appuyés de justifications suffisantes;
- ils doivent être compris dans les charges de l'exercice au cours duquel ils ont été engagés et se traduire par une diminution de l'actif net de l'entreprise ;
- leur déductibilité ne doit pas être remise en cause par une disposition particulière de la loi:

²¹ Loi n° 2014-1655 du 29 décembre 2014 de finances rectificative pour 2014 (article 63).

- certaines dépenses sont ainsi expressément exclues des charges déductibles lorsqu'elles ne correspondent pas à l'objet de l'entreprise : dépenses ayant trait à la chasse ou à la pêche, dépenses engagées en vue de la disposition de yachts ou de bateaux de plaisance (dépenses qualifiées de somptuaires) ;

- sont également exclues des charges déductibles, les aides de toute nature accordées à une autre entreprise si elles ne revêtent pas un caractère commercial. Par exception, ces aides demeurent déductibles, sous certaines limites, lorsqu'elles sont consenties à des entreprises faisant l'objet d'une procédure collective ou de conciliation ;

- la déductibilité des intérêts d'emprunts est encadrée et fait l'objet de mesures anti-abus :

- plafond général de déductibilité des charges financières nettes égal à 75 % pour les exercices ouverts à compter du 1er janvier 2014, avec un seuil de déclenchement fixé à 3 M€ ;
- dispositifs de limitation de la déduction des charges financières entre entreprises liées.

Parallèlement, les plus-values à long terme sont imposées séparément aux taux réduits de 0 %, 15 %, ou 19 %, éventuellement majorés de la contribution sociale de 3,3 %.

- les plus-values à long terme imposables à 0 % sont, sous certaines conditions, celles provenant de la cession de titres de participation (hors titres de sociétés à prépondérance immobilière - SPI -) détenus depuis au moins deux ans ou, dans certaines limites, de parts de certains fonds communs de placements à risques ou des sociétés de capital-risque détenues depuis au moins cinq ans. Les plus-values à long terme de cession de titres de participation sont exonérées sous réserve de la réintégration d'une quote-part représentative de frais et charges égale à 12 % du montant brut des plus-values de cession exonérées ;

- les plus-values à long terme imposées au taux de 15 % sont celles provenant de certaines cessions de brevets et comprennent également le résultat net des concessions et de certaines sous-concessions de licences d'exploitation de brevets, d'inventions brevetables ou de perfectionnements qui y ont été apportés, ou de certains procédés de fabrication industriels et les plus-values de cession de ces mêmes éléments ainsi que des répartitions d'actifs ou rachats de titres réalisés par les fonds communs de placements à risques ou des sociétés de capital-risque ;

- les plus-values à long terme imposées au taux de 19 % sont celles provenant de la cession des titres de SPI cotées ;

- les autres plus-values sont imposées comme un bénéfice ordinaire au taux normal de l'IS, sous réserve de l'exonération, sous certaines conditions, des plus-values de cession d'une branche complète d'activité ;

- le régime des plus et moins-values à long terme ne s'applique pas à la plus ou moins-value provenant de la cession de titres de sociétés établies dans un État ou territoire non coopératif, sauf si l'entreprise détentrice des titres apporte la preuve que les opérations de la société établie hors de France dans laquelle est prise la participation correspondent à des opérations réelles qui n'ont ni pour objet ni pour effet de permettre, dans un but de fraude fiscale, la localisation des bénéfices dans un tel État ou territoire ;

- la moins-value réalisée lors de la cession entre entreprises liées de titres de participation détenus depuis moins de deux ans fait l'objet d'un report de déduction. En revanche, les plus-values de cession de titres de participation à une entreprise liée, détenus depuis moins de deux ans, demeurent régies par les dispositions de droit commun (en principe, imposition au taux normal de l'impôt sur les sociétés).

- les plus-values de cession de titres réalisées par un fonds commun de placement (FCP) ²² sont imposées au taux de droit commun dès leur distribution aux porteurs de parts sans report d'imposition, pour les sommes distribuées par ces fonds.

En cas de transfert de siège, accompagné du transfert d'éléments de l'actif immobilisé dans un autre État de l'Union européenne ou de l'Espace économique européen, la plus-value latente afférente à ces éléments d'actif est imposable au taux normal de l'impôt sur les sociétés, soit immédiatement, soit de manière échelonnée sur cinq ans.

Le résultat de ces divers retraitements peut faire apparaître :

- soit un résultat positif : le bénéfice sur lequel est calculé l'IS ;
- soit un résultat négatif : le déficit peut :
 - soit être imputé sur les éventuels bénéfices

des exercices suivants, dans la limite de 1 M€, majorée de 50 % de la fraction du bénéfice qui excède cette limite (report en avant) ;

²² Loi n° 2012-1510 du 29 décembre 2012 de finances rectificative pour 2013 (article 20).

- soit, sur option, et sous certaines conditions, constituer une charge de l'exercice précédent dans la limite du montant le plus faible entre le bénéfice de l'exercice précédent et un montant de 1 M€ (report en arrière).

III. – LIQUIDATION ET PAIEMENT DE L'IMPOT

L'impôt est calculé et payé spontanément par la société selon un système d'acomptes provisionnels qui fait l'objet de régularisations lorsque les résultats de l'exercice sont établis de manière définitive.

Les échéances déclaratives et de paiement des entreprises qui relèvent de l'IS sont harmonisées. Les entreprises qui arrêtent leurs comptes au 31 décembre de l'année précédente ont jusqu'au 15 mai pour acquitter le solde de l'IS dont elles sont redevables au titre de l'exercice.

Les grandes entreprises dont le chiffre d'affaires est supérieur à 250 M€ doivent anticiper le montant d'impôt dû au titre de l'année lors du paiement de leur dernier acompte d'impôt sur les sociétés.

Sur cet impôt brut viennent s'imputer, le cas échéant, les crédits d'impôts afférents aux revenus de valeurs mobilières étrangères inclus dans la base imposable. Ces crédits d'impôt correspondent à la retenue à la source opérée sur ces revenus.

Γ' Μέρος:

Ι. Σχόλια και παρατηρήσεις επί των Μεταφραστικών επιλογών

1. Γενικές παρατηρήσεις για το πρωτότυπο κείμενο

Για την εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας επέλεξα να μεταφράσω ένα οικονομικό κείμενο από την γαλλική γλώσσα στην ελληνική. Πιο συγκεκριμένα, το κείμενο που έχω επιλέξει είναι απόσπασμα από το ενημερωτικό έντυπο της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιων Οικονομικών του Υπουργείου Οικονομικών της Γαλλίας και αφορά στο σύστημα φορολόγησης των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στη Γαλλία σύμφωνα με την τροποποιητική νομοθεσία της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016. Ο τίτλος του αποσπάσματος είναι "L'impôt sur les sociétés".

Ο λόγος που επέλεξα να ασχοληθώ με ένα οικονομικό κείμενο και μάλιστα ένα κείμενο αρκετά απαιτητικό αφού πραγματεύεται ζητήματα φορολόγησης επιχειρήσεων, είναι γιατί θα ήθελα και μετέπειτα, σε επαγγελματικό επίπεδο, να ασχοληθώ με τέτοιου είδους κείμενα. Ανέκαθεν η οικονομία και η πολιτική είναι τομείς στους οποίους έβρισκα μεγάλο ενδιαφέρον και μου άρεσε να μελετάω σχετικά. Γενικότερα, η οικονομία είναι ένας κλάδος πολύ σημαντικός που αφορά και επηρεάζει έμμεσα αλλά και άμεσα όλες τις πτυχές της ζωής μας (Κελάνδριας, 2007). Ήταν, είναι και θα είναι πάντα ένας κλάδος που θα ενδιαφέρει την ανθρωπότητα και όλοι μας έχουμε έστω και τις βασικές γνώσεις για οικονομικά ζητήματα, έστω και αν πρόκειται για τα απλά πράγματα που συναντάμε στην καθημερινή μας ζωή. Ωστόσο, η οικονομία είναι μια ολόκληρη επιστήμη, με πολλούς και διαφορετικούς τομείς μελέτης και η ενασχόληση με αυτήν αποτελεί μεγάλη πρόκληση λόγω των δυσκολιών που ενέχει.

Για όλους τους παραπάνω λόγους λοιπόν επέλεξα να μεταφράσω ένα κείμενο οικονομικής φύσεως και μάλιστα από τα γαλλικά προς τα ελληνικά καθώς θα ήθελα μετέπειτα να ασχοληθώ με την μετάφραση κειμένων (είτε αυτή είναι ευθεία είτε αντίστροφη) λατινικών γλωσσών. Γενικότερα, θεωρώ ότι η επιλογή του θέματος της πτυχιακής εργασίας πρέπει να γίνεται με πολλή προσοχή και σύνεση, πάντα με βάση το ποιος θα θέλαμε να είναι ο τομέας ενασχόλησής μας σε επαγγελματικό επίπεδο στο μέλλον και αυτά ακριβώς τα κριτήρια οδήγησαν και εμένα στην επιλογή του ανωτέρω κειμένου.

Το κείμενο λοιπόν που έχω επιλέξει να μεταφράσω στην παρούσα εργασία είναι ένα ειδικό και εξειδικευμένο κείμενο. Δεν είναι ένα κείμενο που απευθύνεται στο ευρύ κοινό και που όλοι θα μπορούσαν να το διαβάσουν με ευκολία και δεν θα ενδιέφερε εύκολα τον μέσο αναγνώστη. Αντίθετα, απευθύνεται σε ένα ειδικό κοινό, σε ανθρώπους που ασχολούνται σε βάθος με την επιστήμη της οικονομίας, επιχειρηματίες, οικονομολόγους, φοροτεχνικούς και γενικά σε ανθρώπους που έχουν σχετικές γνώσεις ώστε να μπορούν να καταλάβουν το ειδικό λεξιλόγιο του κειμένου.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί το πρωτότυπο κείμενο προέρχεται από την Γενική Διεύθυνση Δημόσιων Οικονομικών του Υπουργείου Οικονομικών της Γαλλίας, γεγονός που μας δείχνει ότι πρόκειται για ένα κείμενο επίσημο, με σοβαρό και επιστημονικό ύφος.

Τέλος, αξίζει να αναφέρω ότι το πρωτότυπο κείμενο ανήκει στην κατηγορία των πληροφοριακών κειμένων, σύμφωνα με την τυπολογία της Reiss των κειμένων σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με την λειτουργία τους και τον σκοπό που επιτελούν (Reiss, 1977/89). Και είναι πληροφοριακό αφού ο λόγος για τον οποίο έχει συνταχθεί είναι για να ενημερώσει τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα για το σύστημα φορολόγησης του εισοδήματος των εταιρειών τους. Το πρωτότυπο κείμενο επικεντρώνεται δηλαδή στο περιεχόμενο, στην ίδια την πληροφορία και θέλει να ενημερώσει τον αναγνώστη. Γι' αυτό λοιπόν και παραθέτει απλώς τα γεγονότα, τις πληροφορίες, χωρίς να διεγείρει συναισθήματα στον αναγνώστη. Προτού γίνει πραγματολογική ανάλυση του κειμένου στόχος αλλά και ανάλυση των μεταφραστικών τεχνικών που εφαρμόστηκαν είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι το κείμενο πηγή είναι απόσπασμα ενός μεγαλύτερου κειμένου και οργανώνεται σε μικρές θεματικές ενότητες. Με τον ίδιο τρόπο λοιπόν κινήθηκα και στο κείμενο στόχος διατηρώντας τον πληροφοριακό του χαρακτήρα αλλά και την δομή του.

2. Γενικές παρατηρήσεις για το μετάφρασμα και σχόλια για την αντιμετώπιση ζητημάτων ορολογίας

Γενικότερα, όπως είναι γνωστό, πρωταρχικός στόχος ενός μεταφραστή όταν αναλαμβάνει να μεταφράσει ένα κείμενο είναι να μεταφέρει το περιεχόμενό του από την γλώσσα πηγή στην γλώσσα στόχο, έτσι ώστε το μετάφρασμα να αποτελεί από μόνο του ένα κείμενο που θα είναι κατανοητό στο κοινό το οποίο απευθύνεται. Αυτό λοιπόν ανέλαβα και εγώ να κάνω και με το δικό μου μετάφρασμα. Στόχος μου ήταν να μεταφέρω στην ελληνική πραγματικότητα τον τρόπο φορολόγησης των εισοδημάτων γαλλικών εταιρειών και επιχειρήσεων, σε ένα αντίστοιχο αναγνωστικό κοινό με αυτό του γαλλικού κειμένου. Όμως, για να πετύχει ένας μεταφραστής κάτι τέτοιο δεν αρκεί απλώς η άριστη γνώση των δύο γλωσσών, πρέπει παράλληλα να γνωρίζει όλους τους γραμματικούς και συντακτικούς τους κανόνες, να εισχωρήσει στην κουλτούρα και τον πολιτισμό τους και να έχει ταυτόχρονα και μεταφραστικές δεξιότητες.

Γι' αυτό λοιπόν και εγώ, πριν ξεκινήσω την διαδικασία της μετάφρασης, έπρεπε να μελετήσω και να διαβάσω άρθρα από επίσημες ιστοσελίδες και βιβλία επί του θέματος. Έπρεπε να κατανοήσω τι ακριβώς ισχύει στην Γαλλία αλλά και τι συμβαίνει σε αντίστοιχες περιπτώσεις στην ελληνική πραγματικότητα, προτού καταλήξω σε οποιαδήποτε μεταφραστική επιλογή.

Αρχικά, το πρώτο βήμα κατά την μεταφραστική μου διαδικασία ήταν η εύρεση των όρων του κειμένου αφού έχοντας ως δεδομένο ότι είναι ένα οικονομικό κείμενο καταλαβαίνει κανείς ότι θα έχει και πολλή ορολογία. Επομένως, έπρεπε να γίνει για αρχή η αποδελτίωση των όρων, και στην συνέχεια η απόδοση τους στην ελληνική γλώσσα που ήταν σε γενικές γραμμές μία εύκολη διαδικασία. Για παράδειγμα, ο όρος "sociétés de capitaux" ή ο όρος "impôt" αποτελούν παραδείγματα εύκολης απόδοσής τους στα ελληνικά αφού η μετάφρασή τους ως "κεφαλαιουχικές εταιρείες" για τον μεν πρώτο και "φόρος" για τον δεύτερο όρο, έχει παγιωθεί και είναι όροι γνωστοί στο ελληνικό κοινό (Πατάκης, 2012).

Ωστόσο, υπήρξαν και περιπτώσεις όπου η εύρεση αντίστοιχου όρου με αυτόν του πρωτοτύπου στη γλώσσα-στόχο ήταν δύσκολη ή ακόμη και ανέφικτη. Με άλλα λόγια, πολλοί οικονομικοί όροι που συνάντησα στο γαλλικό κείμενο δεν υπάρχουν σε πλήρη ισοδυναμία ή και καθόλου στην ελληνική γλώσσα. Επομένως, πολλές φορές έπρεπε να καταλάβω την σημασία του κάθε όρου, να κάνω έρευνα σε γαλλικές πηγές και λεξικά και μετά να δω αν υπάρχει σαν έννοια στην ελληνική γλώσσα και κατά συνέπεια να αποφασίσω πως θα τον αποδώσω έτσι ώστε να είναι κατανοητός στο ελληνικό κοινό. Τέτοιες περιπτώσεις ήταν η μετάφραση του όρου "sociétés d'exercice libéral (SEL)" όπου δεν υπάρχει ισοδυναμία στην ελληνική γλώσσα και επομένως μια κατά λέξη μετάφραση του όρου, ως "εταιρείες ελεύθερης άσκησης", θα δημιουργούσε σύγχυση στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό, ακόμη κι αν επρόκειτο για οικονομολόγους. Κι αυτό γιατί αντίστοιχη εταιρεία στην ελληνική πραγματικότητα δεν υπάρχει και η συγκεκριμένη απόδοση δεν δίνει κάποια πληροφορία για αυτές τις εταιρείες. Έτσι λοιπόν, αποφάσισα ότι η καλύτερη διαχείριση του προβλήματος αυτού ήταν να εξηγήσω τον όρο περιφραστικά, και ως εκ τούτου να τον αποδώσω ως "εταιρείες άσκησης δραστηριοτήτων των ελεύθερων επαγγελματιών με τη μορφή κεφαλαιουχικών εταιρειών", έτσι ώστε να εξηγεί ποιος είναι ο ρόλος των εταιρειών αυτών στη Γαλλία και πάντα σε παρένθεση και την πρωτότυπη ονομασία της εταιρείας σε περίπτωση που κάποιος θελήσει να κάνει περαιτέρω έρευνα.

Παρόμοια ήταν και η αντιμετώπιση του όρου "sociétés civiles de moyens" αφού η απόδοση του ως "αστική εταιρεία των μέσων" είναι ξένη για το ελληνικό κοινό και δεν υφίσταται. Με μια τέτοια απόδοση το κείμενό μου θα «μύριζε» μετάφραση και περισσότερο θα μπερδευε τον αναγνώστη. Επομένως, ακολούθησα και εδώ την οδό της περίφρασης και τον απέδωσα ως "οι αστικές εταιρείες που παρέχουν στα μέλη τους πόρους (προσωπικό, εξοπλισμό) για τη διευκόλυνση της άσκησης του επαγγέλματός τους" (Braudo, DICTIONNAIRE DU DROIT PRIVÉ, n.d), μετάφραση που εξηγεί πλήρως για τι είδους εταιρεία πρόκειται. Γιατί όπως έχει αναφερθεί ανωτέρω, μπορεί το μετάφρασμα να απευθύνεται σε ένα αναγνωστικό κοινό με γνώση του αντικειμένου, ωστόσο υπάρχει και μια μερίδα ανθρώπων που μπορεί να μην γνωρίζει τον ρόλο αυτών των γαλλικών εταιρειών εφόσον δεν έχει παγιωθεί κάποια μετάφραση γι' αυτές ακόμη.

Μια ακόμη περίπτωση όρου που με δυσκόλεψε αρκετά ήταν αυτή του syndicat mixte στην φράση "syndicats mixtes de gestion forestière". Κι αυτό γιατί τα

syndicats mixtes είναι ένα είδος δημόσιου φορέα τοπικής συνεργασίας που υπάρχει στη Γαλλία και δημιουργήθηκε με σκοπό να ενώσει τις δυνάμεις των τοπικών κοινοτήτων στο πλαίσιο ενός δημοσίου φορέα έτσι ώστε να διαχειρίζονται από κοινού διάφορα καθημερινά ζητήματα σε τοπικό επίπεδο (Banatic, n.d.). Στην ελληνική γλώσσα, υπάρχει ο όρος συνδικάτο, που πρόκειται για άμεσο δάνειο από την γαλλική λέξη syndicat. Ωστόσο, ο όρος συνδικάτο που χρησιμοποιείται σήμερα στην ελληνική γλώσσα έχει διπλή σημασία. Χρησιμοποιείται αρχικά και με την σημασία που έχει και στην γαλλική γλώσσα, δηλαδή για να περιγράψει μια ομάδα που έχει ως στόχο την υπεράσπιση κοινών συμφερόντων, ωστόσο η ευρύτερη χρήση του έχει να κάνει με την οργάνωση επαγγελματιών ή εργαζομένων. Γι' αυτό και όταν συναντά κανείς την λέξη συνδικάτο το μυαλό του πάει κατά κύριο λόγο σε εργατικές ενώσεις. Έτσι, για να μην γίνει κάποια παρανόηση αποφάσισα να αποδώσω τον παραπάνω όρο ως "μεικτές συνεταιριστικές οργανώσεις διαχείρισης δασών" και δεν ακολούθησα ούτε την λύση της κατά λέξη μετάφρασης ούτε και αυτή της πολιτισμικής προσαρμογής.

Πέρα από τέτοιου είδους προβληματισμούς σχετικά με την ορολογία, σε γενικές γραμμές το κείμενο πηγή που επέλεξα είχε προσεγμένη σύνταξη, γραμματική και λεξιλόγιο, δεδομένου ότι είναι και ένα επιστημονικό κείμενο, οπότε και δεν αντιμετώπισα ιδιαίτερα σημαντικά προβλήματα παρά μόνο, όπως είναι φυσικό, κάποιες δυσκολίες και κάποιους προβληματισμούς όσον αφορά την σύνταξη, το ύφος και την επιλογή των κατάλληλων κάθε φορά λέξεων έτσι ώστε το μετάφρασμά μου να αποτελεί από μόνο του ένα ορθό και κατανοητό κείμενο.

3. Ανάλυση μεταφραστικών επιλογών

Ξεκινώντας λοιπόν την ανάλυση των μεταφραστικών επιλογών μου θα ήθελα να αναφερθώ σε έναν προβληματισμό που είχα σχετικά με τα είδη εταιρειών. Γενικά στο κείμενο πηγή υπήρχαν αναφορές σε πολλές και διαφορετικές εταιρείες, όπως η Ανώνυμη εταιρεία, η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, η Ετερόρρυθμη Εταιρεία κ.α. όπου υπήρχε η ονομασία των εταιρειών αυτών στα γαλλικά και σε παρένθεση τα αρχικά τους. Για παράδειγμα, *sociétés anonymes (SA)* για την ανώνυμη εταιρεία. Ο προβληματισμός μου ήταν σχετικά με την μετάφραση των ακρωνυμίων, στο αν δηλαδή θα τα μεταφράσω ή όχι. Για την μετάφρασή τους, είχα τις εξής τρεις επιλογές: Πρώτον, να αποδώσω στην ελληνική γλώσσα τα είδη των εταιρειών και να κρατήσω σε παρένθεση τα αρχικά τους στα γαλλικά. Δεύτερον, να γίνει η μετάφρασή τους και σε παρένθεση να μεταφερθεί (στα γαλλικά) ολογράφως το είδος της εταιρείας και τρίτον, να γίνει η μετάφρασή τους και σε παρένθεση να βάλω τα αρκτικόλεξα που έχουν παγιωθεί στην ελληνική γλώσσα για τις εταιρείες αυτές. Η καλύτερη λύση θεώρησα πως ήταν να αποδοθούν τα είδη των εταιρειών αυτών στα ελληνικά αφού οι περισσότερες από αυτές υπάρχουν και στην Ελλάδα και άρα πρόκειται για γνωστές και παγιωμένες έννοιες, και στη συνέχεια να προσθέσω σε

παρένθεση τα αρχικά τους στα γαλλικά αλλά και ολόκληρη την ονομασία τους, τουλάχιστον στην πρώτη αναφορά τους μέσα στο κείμενο. Αυτή η συνδυαστική λύση ήταν η καλύτερη αφού υπήρχαν και περιπτώσεις εταιρειών στο κείμενο που δεν υφίστανται στην Ελλάδα και επομένως η ονομασία τους χρειαζόταν περαιτέρω επεξήγηση. Έτσι, με την πρωτότυπη ονομασία τους σε παρένθεση, ο κάθε ενδιαφερόμενος θα μπορεί να κάνει περαιτέρω έρευνα για τις εταιρείες αυτές. Ένα τέτοιο παράδειγμα ήταν αυτό της *entreprise individuelle à responsabilité limitée (EIRL)*, που στα ελληνικά αποδόθηκε ως *ατομική επιχείρηση περιορισμένης ευθύνης* με την γαλλική ονομασία σε παρένθεση.

Γενικότερα, αξίζει να σημειώσω ότι για τις περισσότερες από τις εταιρείες που αναφέρονται στο κείμενο δεν γίνεται κάποια επεξήγηση του ρόλου τους, των υποχρεώσεων και των δραστηριοτήτων τους καθώς προφανώς θεωρούνται πληροφορίες ήδη γνωστές για το κοινό στο οποίο απευθύνεται το κείμενο (*presuppositions*) (Nord, 2005). Την ίδια προσέγγιση ακολούθησα και εγώ κατά την μεταφραστική διαδικασία, δεν πρόσθεσα περαιτέρω πληροφορίες δηλαδή για τις εταιρείες, παρά μόνο την μετάφρασή τους, αφού η ανώνυμη εταιρεία ή η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης για παράδειγμα είναι εταιρείες γνωστές στο ελληνικό κοινό και υποτίθεται ότι ο αναγνώστης θα έχει το γνωστικό υπόβαθρο για τον ρόλο και την λειτουργία τους. Εξαίρεση αποτέλεσαν περιπτώσεις εταιρειών που δεν υπήρχε αντιστοιχία στην ελληνική πραγματικότητα όπου και ακολούθησα την μέθοδο της περιφράσης, όπως αναφέρθηκε παραπάνω στην ενότητα περί ζητημάτων ορολογίας.

Επιπλέον, σε επίπεδο λεξιλογίου προβληματίστηκα αρκετά ως προς την απόδοση της λέξης "charges", αφού στα ελληνικά υπάρχουν δύο αποδόσεις της λέξης που ταίριαζαν στο συγκεκριμένο κείμενο: έξοδα, δαπάνες. Στα ελληνικά δηλαδή με την λέξη charge μπορεί να εννοούνται και τα έξοδα και οι δαπάνες, έννοιες που διαφέρουν μεταξύ του. Ειδικότερα, τα έξοδα είναι το κόστος που εκπνέει κατά τη διάρκεια μιας λογιστικής χρήσης ή περιόδου και αφαιρείται από τα έσοδα της περιόδου αυτής για να προσδιοριστεί το αποτέλεσμα, ενώ με τον όρο δαπάνη νοείται η διαδικασία που ακολουθούμε στην πράξη για να πραγματοποιήσουμε το κόστος (Τσιμπίκος, n.d.). Δεδομένης λοιπόν της διαφοράς του περιεχομένου των δύο όρων στα ελληνικά αποφάσισα να χρησιμοποιήσω και τις δύο αποδόσεις ανάλογα με το εννοιολογικό πλαίσιο, το συγκεκριμένο (*context*). Έτσι, στην περίπτωση του "charge effective" και του "charges de l'exercice" τους μετέφρασα ως "πραγματική δαπάνη" και "έξοδα της λογιστικής χρήσης" αντίστοιχα, έννοιες παγιωμένες και στην ελληνική που μεταφέρουν πλήρως το περιεχόμενο των όρων του πρωτοτύπου.

Παρόμοια περίπτωση πολυσημίας, ήταν και αυτή της λέξης "opérations" που είναι μια λέξη με πολλές σημασίες στα ελληνικά. Μερικές από αυτές είναι οι παρακάτω: λειτουργία, εγχείρημα, διαδικασία, εγχείριση αλλά και συναλλαγή. Εδώ στην επιλογή της κατάλληλης λέξης με βοήθησε το θέμα του κειμένου, το συγκεκριμένο και το περιεχόμενο. Όπως, τονίζει και η Nord, «καμία μετάφραση δεν υφίσταται από μόνη της, χωρίς *context*» (Nord, 2005). Έτσι λοιπόν βλέπουμε και στην πράξη τη θεωρία αυτή αφού εφόσον πρόκειται για ένα οικονομικό κείμενο και η πρότασή μου

αναφέρεται στα κέρδη που υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος *Le bénéfice imposable à l'IS...d'ensemble des opérations....par l'entreprise*, συμπεραίνουμε ότι με την λέξη *opération* εννοούνται εδώ οι συναλλαγές.

Ένας ακόμη προβληματισμός μου ήταν η μετάφραση της λέξης "sous-concession" που στα γαλλικά προστίθεται στην αρχική λέξη "concession = παραχώρηση" το πρόθημα "sous = υπό". Ωστόσο, κατά την μετάφρασή της στα ελληνικά αποφάσισα να μην ακολουθήσω την ίδια διαδικασία, δηλαδή με την προσθήκη προθήματος. Κι αυτό γιατί η λέξη "υπο-παραχώρηση" στα ελληνικά δεν ευδοκιμεί και ακούγεται ξένη ενώ ταυτόχρονα θεώρησα ότι δεν εξηγεί στην δεδομένη περίπτωση ακριβώς το περιεχόμενο του πρωτοτύπου, και έτσι ακολούθησα την επιλογή της παράφρασης "περαιτέρω παραχώρηση".

Τέλος, πριν ολοκληρώσω το κομμάτι ανάλυσης των επιλογών μου σε επίπεδο λεξιλογίου θα ήθελα να αναφερθώ στην περίπτωση της λέξης "déductibilité". Στα ελληνικά το περιεχόμενο αυτής της λέξης δεν αποδίδεται με ένα ουσιαστικό όπως στα γαλλικά, δηλαδή δεν θα πούμε ότι είναι "η εκπτώσιμότητα των εξόδων και των λοιπών επιβαρύνσεων" αλλά η "δυνατότητα έκπτωσής τους" (Kanellos, 2020).

Συμπεραίνουμε λοιπόν, από όλα τα παραπάνω, ότι η μετάφραση δεν είναι μια διαδικασία απόδοσης του κειμένου λέξη προς λέξη. Αντίθετα τα παραπάνω παραδείγματα μας δείχνουν τις διαφορές μεταξύ δύο γλωσσών και ότι πολλές φορές κάτι που συνηθίζεται να λέγεται ή να γράφεται σε μια γλώσσα μπορεί να μην ευδοκιμεί σε μια άλλη και το αντίστροφο. Επομένως, ο μεταφραστής μπορεί να κινηθεί πιο ελεύθερα στην προσπάθεια του να μεταφράσει ένα κείμενο και δεν χρειάζεται να είναι «κολλημένος» σε κάθε λέξη του αρχικού κειμένου. Αυτό συμβαίνει αφού η μετάφραση είναι κατεξοχήν μια δημιουργική διαδικασία και ο πρωταρχικός στόχος του μεταφραστή είναι να υπηρετεί το κοινό στόχος προσφέροντάς του ένα κείμενο κατανοητό και ολοκληρωμένο.

Πέρα από τα προβλήματα ορολογίας και λεξιλογίου που συνάντησα κατά την μεταφραστική διαδικασία, το κείμενο πηγή που επέλεξα να μεταφράσω ήταν αρκετά απαιτητικό και σε επίπεδο σύνταξης αφού είχε μεγάλες προτάσεις και περίπλοκη σύνταξη σε αρκετά σημεία, με πολλές δευτερεύουσες προτάσεις να παρεμβάλλονται. Αυτό συνέβη αφού είναι γνωστό ότι τα επιστημονικά κείμενα λόγω της σοβαρότητας του ύφους τους και της επιστημότητάς τους έχουν μακροπερίοδο λόγο. Ωστόσο, δεν δημιούργησαν προβλήματα κατανόησης. Επρόκειτο κυρίως για δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν και οι αλλαγές έγιναν κυρίως για να κυλάει πιο ομαλά το κείμενο στην ελληνική. Σε γενικές γραμμές, προσπάθησα να διατηρήσω και στο κείμενο στόχος τη δομή των προτάσεων και το ύφος του πρωτοτύπου αφού ήθελα να έχει και το μετάφρασμά μου αυτό τον επιστημονικό χαρακτήρα. Ωστόσο, υπήρξαν και ορισμένες περιπτώσεις, που για λόγους φυσικότητας και ομαλής ροής, χρειάστηκε να αλλάξω την σειρά των λέξεων.

Μια τέτοια περίπτωση που δεν ακολούθησα την σύνταξη του πρωτοτύπου στο μετάφρασμά μου και άλλαξα τη σειρά των λέξεων ήταν η εξής: "Sont également totalement exonérés d'IS les régions et les ententes interrégionales... à la satisfaction des besoins collectifs des habitants de la collectivité territoriale". Ειδικότερα, το γαλλικό κείμενο βλέπουμε πως ξεκινά κατευθείαν με το ρήμα και μας λέει ότι απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος των εταιρειών κάποιες εταιρείες, και στη συνέχεια αναφέρει ποιες είναι οι εταιρείες αυτές, δηλαδή το υποκείμενο. Στα ελληνικά μια αντίστοιχη σύνταξη δεν είναι λάθος απλώς σε ένα επίσημο κείμενο θα ήταν πιο σωστό να ακολουθήσουμε την σειρά υποκείμενο- ρήμα- αντικείμενο. Γι' αυτό και ακολούθησα την εξής μετάφραση: «Οι περιφέρειες και οι διαπεριφερειακές συμφωνίες, οι νομοί...απαλλάσσονται επίσης πλήρως από τον φόρο εισοδήματος των εταιρειών.».

Ένα ακόμη παράδειγμα αλλαγής της σύνταξης του μεταφράσματος είναι το "seuls sont passibles de l'IS les bénéficiaires réalisés dans les entreprises exploitées en France, quelle que soit leur nationalité." → «στη Γαλλία μόνο τα κέρδη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη χώρα υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών, ανεξάρτητα από την εθνικότητά τους.». Αυτού του είδους οι αλλαγές σε ένα κείμενο είναι απαραίτητες για να επιτευχθεί η φυσικότητα στο κείμενο στόχος και να μην υπάρχουν στοιχεία που να μαρτυρούν ότι πρόκειται για προϊόν μετάφρασης. Εξάλλου ας μην ξεχνάμε ότι δεν μεταφράζουμε κατά λέξη ένα κείμενο και κάτι που λέγεται ή που συνηθίζεται να γράφεται με κάποιο συγκεκριμένο τρόπο σε μια γλώσσα δεν σημαίνει ότι ισχύει και για την άλλη γλώσσα αφού κάθε γλώσσα έχει τους δικούς της γραμματικούς και συντακτικούς κανόνες, και εμείς αυτούς υπηρετούμε.

Με αφορμή την αναφορά σε αυτούς τους γραμματικο-συντακτικούς κανόνες, θα ήθελα να αναφερθώ, στη χρήση του *on* (Par «entreprise exploitée en France» *on* *entend* l'exercice habituel d'une activité en France). Η γαλλική αυτή ιδιομορφία χρησιμοποιείται πολύ και συχνά προκαλεί σύγχυση στους ομιλητές της ελληνικής καθώς δεν υπάρχει κάποιο αντίστοιχο γραμματικό φαινόμενο. Όταν χρησιμοποιεί κανείς το *on* συχνά εννοεί είτε το εμείς, είτε κάτι γενικό, για παράδειγμα όλος ο κόσμος, είτε το χρησιμοποιούμε όταν μιλάμε αόριστα (κανείς, κάποιος). Στην μετάφρασή μου είχα την επιλογή να το αποδώσω με α' πληθυντικό πρόσωπο ή ως απρόσωπο ρήμα. Ωστόσο, ακολούθησα την δεύτερη επιλογή (Ως "επιχείρηση που δραστηριοποιείται στη Γαλλία" *voix* η συστηματική άσκηση δραστηριοτήτων στη Γαλλία), για να αναφερθώ στο τι εννοείται γενικά ως επιχείρηση που δραστηριοποιείται στη Γαλλία, και όχι στο τι πιστεύουμε εμείς. Και κατέληξα σε αυτή την επιλογή γιατί πρόκειται για ένα κείμενο επίσημο, της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιων Οικονομικών και η χρήση τους «εμείς», θα έδινε ένα προσωπικό στοιχείο σε ένα κείμενο που από τη φύση του είναι απρόσωπο και σοβαρό. Επομένως, η μετάφραση του *on* κάθε φορά καθορίζεται από το είδος και το περιεχόμενο του κειμένου αλλά και από τι θέλουμε να πούμε.

Τέλος, πριν ολοκληρώσω με την ανάλυση των μεταφραστικών μου επιλογών θα ήθελα να αναφερθώ στην περίπτωση των υποσημειώσεων. Το πρωτότυπο κείμενο είχε ορισμένες υποσημειώσεις τις οποίες και πρόσθεσα και εγώ στο μετάφρασμά μου αποφασίζοντας να μην τις παραλείψω. Η παράλειψη ή όχι των υποσημειώσεων γενικά αποτελεί παράδειγμα της ελευθερίας κινήσεων του μεταφραστή αφού είναι στο χέρι του να αποφασίσει αν θα τις παραλείψει ή όχι ανάλογα με το πόσο σημαντικές είναι η πληροφορίες που προσθέτουν στο κείμενο. Επομένως, επέλεξα να κρατήσω τις υποσημειώσεις και στο μετάφρασμά μου γιατί ορισμένες από αυτές έδιναν κάποιες πληροφορίες ή επεξηγήσεις που ήταν απαραίτητες για την κατανόηση του κειμένου από τον αναγνώστη και έτσι τις μετέφρασα όλες, χωρίς να κάνω διαχωρισμό μεταξύ αυτών που προσθέτουν σημαντικές πληροφορίες και αυτών που δεν προσθέτουν κάτι σημαντικό για την κατανόηση του κειμένου, δεδομένου ότι πρέπει να ακολουθούμε μια ενιαία μέθοδο.

4. Συμπεράσματα

Όπως είναι ήδη γνωστό, κάθε μεταφραστική διαδικασία αποτελεί πρόκληση για τον μεταφραστή. Ενέχει όπως είναι φυσικό δυσκολίες και προβλήματα λόγω των διαφορών που υπάρχουν μεταξύ των γλωσσών τόσο σε γραμματικό, συντακτικό και λεξιλογικό επίπεδο όσο και σε πολιτισμικό. Ο βαθμός δυσκολίας κάθε μεταφραστικού έργου εξαρτάται και από το είδος του κειμένου. Στην δική μου περίπτωση δεδομένου ότι το κείμενο που επέλεξα να μεταφράσω ήταν οικονομικό, ήξερα από την αρχή ότι θα είχε αρκετή ορολογία που θα προϋπέθετε έρευνα. Σε γενικές γραμμές, οι δυσκολίες που συνάντησα ήταν ήπιες και αντιμετωπίστηκαν ύστερα από έρευνα και συνδυαστική μεθοδολογία.

Το μετάφρασμά μου έχει ως στόχο τον αναγνώστη του κειμένου στόχος και σκοπός μου ήταν η καλύτερη εξυπηρέτησή του, δηλαδή να του προσφέρω ένα άρτιο, ολοκληρωμένο και πλήρως κατανοητό κείμενο. Γι' αυτό και έκανα ορισμένες προσθήκες και επεξηγήσεις όπου ήταν απαραίτητο, στην προσπάθειά μου να εξηγήσω στο ελληνικό κοινό το σύστημα φορολόγησης των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στη Γαλλία, αφού κάποιες έννοιες και ορισμένοι όροι δεν υπάρχουν στην ελληνική πραγματικότητα, γεγονός που οφείλεται στο ότι το σύστημα φορολόγησής τους, όπως είναι φυσικό, έχει διαφορές από το δικό μας. Ακόμη, κατά την μεταφραστική διαδικασία έμεινα αρκετά κοντά στο κείμενο αφετηρίας όσον αφορά στη δομή και το ύφος του, αφού οργάνωσα και εγώ το μετάφρασμά μου σε ενότητες και υποενότητες και διατήρησα το επιστημονικό και πληροφοριακό χαρακτήρα του.

Συνοψίζοντας, παρά τις δυσκολίες και τους προβληματισμούς που είχα κατά την μεταφραστική διαδικασία, μετά από εκτενή έρευνα, συνδυαστική μεθοδολογία και εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων που απέκτησα κατά την φοίτησή μου στο ΤΕΓΜΔ κατάφερα να τις αντιμετωπίσω. Στην προσπάθειά μου αυτή με βοήθησαν τα ηλεκτρονικά και έντυπα λεξικά (μονόγλωσσα-δίγλωσσα) που χρησιμοποίησα, οι

προσωπικές μου γνώσεις, επίσημες ιστοσελίδες όπου έκανα έρευνα, όπως αυτή του Υπουργείου Οικονομικών καθώς και τα παράλληλα κείμενα που διάβασα με σκοπό την διευκόλυνσή μου.

II. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με το πέρας της παρούσας πτυχιακής εργασίας, η οποία εξελίχθηκε σε δύο στάδια: αρχικά αυτό της μετάφρασης του κειμένου πηγή από τα γαλλικά στα ελληνικά και μετέπειτα σε αυτό του σχολιασμού των μεταφραστικών επιλογών μου, ολοκληρώνεται και ο κύκλος των προπτυχιακών σπουδών μου στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Μέσα από την πτυχιακή μου εργασία έμαθα να εφαρμόζω όλες τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησα όλα αυτά τα χρόνια φοίτησής μου στο τμήμα.

Κατά την διαδικασία της μετάφρασης αυτού του κειμένου και μέσα από την εκτενή έρευνα που έκανα οδηγήθηκα σε κάποια γενικά συμπεράσματα σχετικά με την μετάφραση γενικότερα αλλά και σχετικά με αυτή των οικονομικών κειμένων ειδικότερα. Αρχικά, πριν καν ξεκινήσει την μεταφραστική του διαδικασία, ο μεταφραστής καλείται να χαράξει στρατηγική. Για παράδειγμα, θα πρέπει να ορίσει το αναγνωστικό κοινό στο οποίο πρόκειται να απευθυνθεί η μετάφρασή του καθώς η ηλικία, το φύλο και το γνωστικό υπόβαθρο του κοινού του καθορίζουν και τις μεταφραστικές επιλογές του. Επίσης, είναι χρήσιμο να γνωρίζει για τι είδους κείμενο πρόκειται, αν θα δημοσιευτεί κάπου, το χρονικό πλαίσιο στο οποίο γράφεται το πρωτότυπο κείμενο κλπ καθώς αυτά θα καθορίσουν και τις επιλογές του.

Επιπλέον, θα πρέπει να έχει ένα θεωρητικό πλαίσιο στο οποίο θα βασιστούν οι μεταφραστικές επιλογές του. Με άλλα λόγια, καλό είναι να έχει ένα σταθερό σημείο αναφοράς ως προς την αντιμετώπιση των δυσκολιών και των προβλημάτων που συναντά κατά την μεταφραστική διαδικασία και να εφαρμόζει κάθε φορά την ίδια μέθοδο-θεωρία για την αντιμετώπισή τους. Βασιζόμενος λοιπόν σε ένα θεωρητικό πλαίσιο ο μεταφραστής πετυχαίνει να παραμένει συνεπής και πιστός στις επιλογές του σε όλο το κείμενο και να αποφεύγει παρόμοια λάθη.

Όσον αφορά στην μετάφραση των οικονομικών κειμένων, εκτός των όσων έχουν αναφερθεί ανωτέρω, ο μεταφραστής θα πρέπει να έχει κάνει προηγουμένως εκτενή έρευνα για το θέμα του κειμένου το οποίο καλείται να μεταφράσει και θα πρέπει να γνωρίζει εξ αρχής ότι πρόκειται να έρθει αντιμέτωπος με ένα αρκετά απαιτητικό ειδικό λεξιλόγιο. Ακόμη, τα οικονομικά κείμενα θέλουν προσοχή κατά την μεταφραστική διαδικασία γιατί μπορεί εύκολα να γίνει παρανόηση ή σύγχυση μεταξύ των εννοιών. Γι' αυτό, πέρα από την άριστη γνώση των δύο γλωσσών από τον μεταφραστή, είναι σημαντική και η ενασχόληση του με την οικονομία.

Ένας μεταφραστής γενικότερα, θα πρέπει συνεχώς να εξελίσσει τις μεταφραστικές και γλωσσικές του δεξιότητες αφού πρώτα απ' όλα η ίδια η γλώσσα εξελίσσεται καθημερινά. Θα πρέπει δηλαδή να είναι ένα βήμα μπροστά και να ενημερώνεται όχι μόνο σε θέματα λεξιλογίου και γραμματικής αλλά και σε θέματα επικαιρότητας, αφού ο μεταφραστής επιτελεί θα λέγαμε και ένα κοινωνικό έργο.

Βιβλιογραφία

- Banatic. (n.d.). *Base Nationale Sur l'intercommunalité*. Ανάκτηση 09 01, 2023, από [banatic.interieur.gouv.fr: https://www.banatic.interieur.gouv.fr/V5/accueil/index.php](https://www.banatic.interieur.gouv.fr/V5/accueil/index.php)
- Braudo, S. (n.d.). *DICTIONNAIRE DU DROIT PRIVÉ*. Ανάκτηση 09 01, 2023, από <https://www.dictionnaire-juridique.com/definition/societe-civile-de-moyens-scm.php>
- DIRECTION DE LA LÉGISLATION FISCALE. (n.d.). *DIRECTION GÉNÉRALE DES FINANCES PUBLIQUES - Ministère de l'économie*. Ανάκτηση 08 03, 2023, από Brochure fiscalité française: https://www.impots.gouv.fr/sites/default/files/media/brochure_fiscalite_francais
- Kanellos, G. (2020). *Λεξικό Νομικών Όρων*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Nord, C. (2005). *Text analysis in translation: theory, methodology and didactic application of a model for translation-orientes text-analysis*. Amsterdam: Rodopi.
- Nord, C. (1991). *Text Analysis in Translation: Theory, Methodology, and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text-analysis*.
- Reiss, K. (1977/89). *Text types, translation types and translation assessment*.
- Κελάνδριας, Π. Ι. (2007). Πρόλογος. Στο Π. Ι. Κελάνδριας, *Η μετάφραση των οικονομικών κειμένων - Μια λειτουργική προσέγγιση* (σ. 14). Αθήνα: ΔΙΑΥΛΟΣ.
- Πατάκης. (2012). *Γαλλοελληνικό λεξικό*. Αθήνα: Πατάκης.
- Τσιμπίκος, Γ. *Λογιστική κόστους - Κόστος- Έξοδα-Δαπάνες*. Αθήνα: Πανεπιστημιακό φροντιστήριο Κολλιντζά.